

PREDSTAVLJAMO ↙

Novi in posodobljeni uniforma in oprema

VIDELI SMO ↘

Cepljenje pripadnikov
Slovenske vojske

Marko Pišlar

SLOVENSKI VOJSKI NAJSODOBNEJŠA OPREMA

Bojna uniforma in intendantska oprema pripadnikov Slovenske vojske se stalno uporabljata, zato so nekateri njuni deli že dotrajani in ne zagotavljajo več zaščite, kar lahko negativno vpliva na zdravje in življenje pripadnikov. Zato je Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije v sodelovanju s Slovensko vojsko pristopilo k postopku nakupa novih in modificiranih artiklov bojne uniforme ter artiklov intendantske opreme. Del novih artiklov je ministrstvo že kupilo oziroma jih še bo v okviru več javnih razpisov za posodobitev Slovenske vojske do leta 2023. V postopke nakupa in testiranja so poskušali čim bolj vključiti tudi slovenske proizvajalce in dobavitelje. Ministrstvo bo za nakup opreme vojaka za bivanje na terenu v prihodnjih treh letih odštelo skupno nekaj več kot 4,5 milijona evrov, za opremo za nošenje pa še dodatne slabe štiri milijone evrov. Slovenski vojak bo tako v prihodnosti opremljen z najodobnejšo bojno uniformo in opremo za bivanje na terenu, ki jo trenutno ponuja svetovni trg, saj mu bo zagotavljala največjo stopnjo zaščite za bojno delovanje v vseh podnebnih, terenskih in vremenskih okoliščinah, ob tem pa bo udobna za nošenje in uporabo ter visoko odporna na obrabo. Pripadniki Slovenske vojske so prve artikle že dobili in jih že uporabljajo, preostale dele uniforme in opreme pa bodo prejeli v prihodnjih treh letih.

4
SLOVENSKA VOJSKA
LETOS NA DVEH
POMEMBNIH VAJAH

Vojska bo letos sodelovala na 76 dogodkih, izmed teh na 21 vajah v Sloveniji in 28 vajah v tujini

12
SLOVENIJA ZMANJŠUJE
PRISPEVEK NA KOSOVU

Prihodnost sodelovanja Slovenske vojske na Zahodnem Balkanu

22
CEPLJENI ŽE PRVI
PRIPADNIKI SV

Prednostno cepljeni vojaško zdravstveno in letalsko osebje ter pripadniki za misije

9
VOJAŠKI ODBOR NATA
NA PRVEM LETOŠNJEM
ZASEDANJU

Načelniki obrambnih štabov vojsk članic Nata o misijah, odvratanju in obrambi ter konceptu vojskovanja

14
USKLAJEN LETNI
PREGLED OBRAMBE

Usklajeni letni pregled obrambe privedel do novih projektov sodelovanja

32
DRŽAVNA IN MEDNARODNA
VAJA PRIPRAVLJENOSTI
NA POTRES

Preverili ustreznost načrta delovanja, usklajenost sodelovanja in pripravljenost sil

10
PRI SLOVENSKIH
VOJAKIH
NA KOSOVU

Minister Tonin obiskal 42. kontingent SV na Kosovu in se srečal s predstavniki Kforja

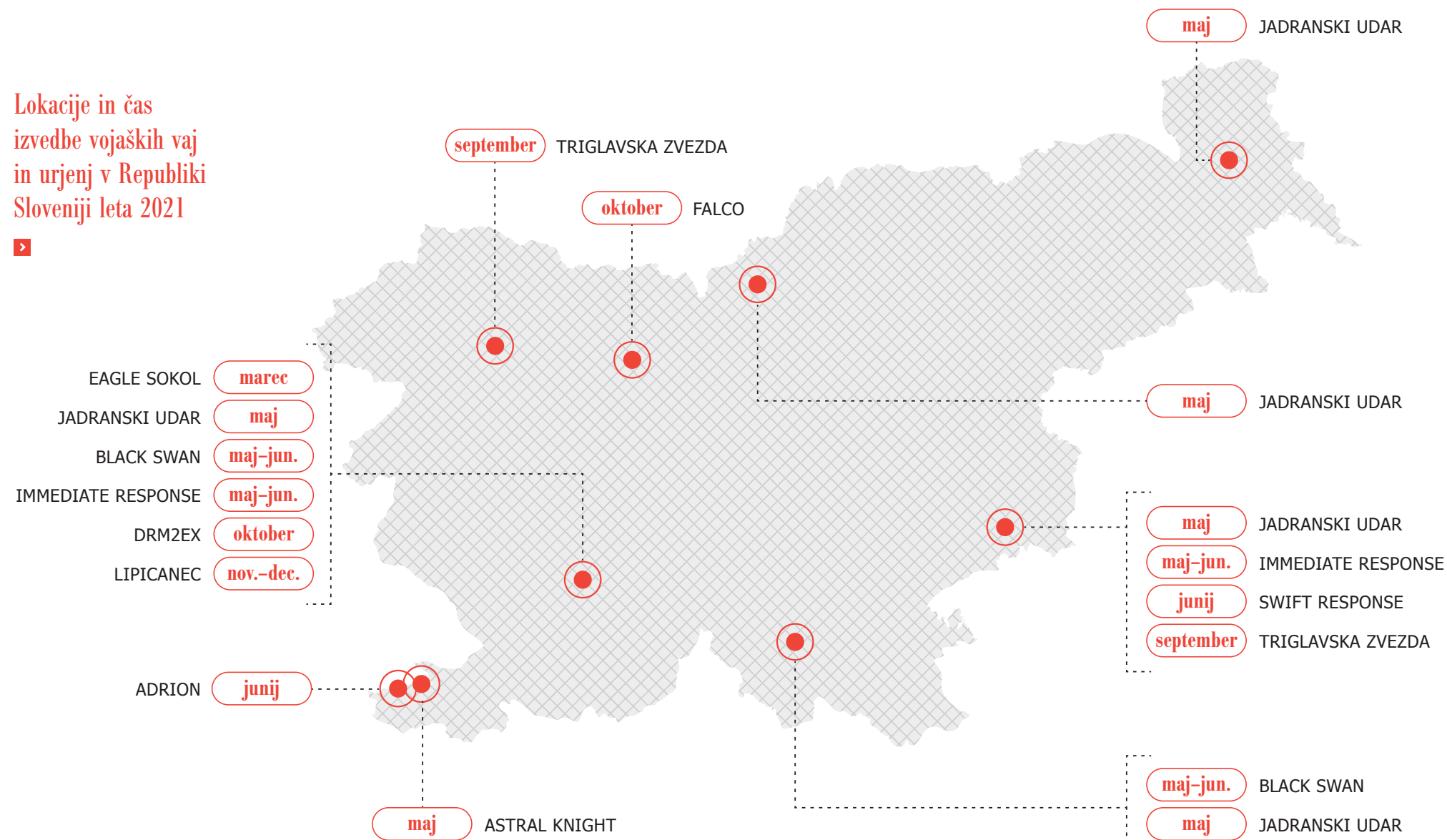
17
SODOBNEJŠA
OPREMA ZA
SLOVENSKO VOJSKO

Novi in modificirani artikli uniforme in intendantske opreme SV

Lokacije in čas
izvedbe vojaških vaj
in urjenj v Republiki
Sloveniji leta 2021

SLOVENSKA VOJSKA LETOS NA DVEH POMEMBNIH VAJAH

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Bruno Toič

V ponedeljek, 1. februarja, sta načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš in poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Miha Škerbinc na audio-video novinarski konferenci predstavila letošnje najpomembnejše dejavnosti in načrtovane vaje Slovenske vojske. Poudarila sta, da jih čaka intenzivno leto, saj bo dejavnosti precej več kot lani. Skupno bodo izvedli 76 dogodkov, med drugim tudi 12 večjih vojaških vaj, izmed katerih sta dve posebej pomembni.

UREDILI STATUS VOJAKA PO 45. LETU

V uvodu je načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Glavaš predstavil dejavnosti preteklega leta. Izpostavil je, da je bilo zaradi epidemije opravljenih manj dejavnosti, kot so jih načrtovali. »Koronavirus je krojil vsakodnevna usposabljanja in delovanje Slovenske vojske v celoti, vendar smo kljub temu veliko naredili,« je ocenil načelnik Generalštaba Slovenske vojske. Vojska je skladno s potrebami Civilne zaščite pomagala pri preprečevanju širjenja okužbe s covidom-19 in blaženju posledic epidemije. Tudi drugih področij niso zanemarili. S spremembo Zakona o obrambi so rešili izziv zaposlovanja vojakov po 45. letu starosti, kar se že kaže v pozitivnih trendih pri pridobivanju kadra. Zagotavljali

so tudi pogoje za delovanje Slovenske vojske v vseh 12 operacijah in na misijah v tujini, na katere so napotili 650 pripadnic in pripadnikov. Generalmajor Glavaš je izpostavil tudi sodelovanje vojakov in policistov pri varovanju državne meje ter podporo sistemu zaščite in reševanja s stalno pripravljeno helikopterskih posadk za nujne medicinske prevoze. Čeprav je bilo lani zaradi epidemije odpovedanih več vaj, so uspešno izvedli obsežno in zahtevno vajo Preskok 2020, s katero so zagotovili vzdrževanje pripravljenosti sil Slovenske vojske. »Dokazali smo, da lahko kljub vsem ukrepom, ki so bili predpisani in smo se jih dosledno držali, veliko aktivnosti izvedemo tudi zunaj vadišč Slovenske vojske. To je bila dobra izkušnja, ki jo bomo letos poskušali ponoviti,« je še dodal.

VADBENE AKTIVNOSTI SV LETA 2021

VAJE

21
v Sloveniji

28
v tujini

URJENJA

9
v Sloveniji

18
v tujini

PRIZADEVANJA ZA PREOBLIKOVANJE STROKOVNEGA VOJAŠKEGA USPOSABLJANJA

Leta 2021 si v Slovenski vojski najbolj želijo, da bi se razmere v povezavi s covidom-19 umirile in da bi se ukrepi toliko sprostili, da bi lahko svoje poslanstvo opravljali nemoteno. Zato so si za letos v Slovenski vojski zadali kar nekaj ciljev. Načelnik je kot prvega izpostavil 30-letnico samostojnosti Republike Slovenije. Jubilej je za našo državo pomemben in organiziranih bo veliko dogodkov. Na Ministrstvu za obrambo in v Slovenski vojski si bodo prizadevali, da bodo praznik primerno proslavili. Kot pomemben cilj tega leta je načelnik izpostavil prilagoditev obsega in strukture Slovenske vojske razvojnim potrebam. Na tem področju je bilo že veliko narejenega. Izpostavil je, da bo Slovenska vojska kot nosilec vojaške stroke na podlagi vojaškostrategijskega premisleka pripravila prvo Vojaško strategijo RS. V Slovenski vojski si bodo prizadevali tudi za preoblikovanje programov strokovnega vojaškega izobraževanja in usposabljanja v okviru Centra vojaških šol. V kratkem bodo začeli izvajati višjo podčastniško šolo ter projekt vključevanja častnikov v prvo in drugo bolonjsko stopnjo. Na podlagi teh sprememb so že oblikovali posebno medresorsko delovno skupino, ki vključuje Ministrstvo za obrambo in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter nekatere strokovnjake z drugih ministrstev. Načelnik je ob tem poudaril, da si bodo prizadevali na različne načine vpeljati častnike in podčastnike v Slovensko vojsko ter jih skozi poklicno pot izobraževati.

LETOS NAČRTOVANIH VEČ DEJAVNOSTI KOT LANI

Poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Miha Škerbinc je izpostavil, da bo leto 2021 naporno. Načrtovanih dejavnosti bo precej več, kot jih je bilo lani. Navedel je šest najpomembnejših nalog sil SV. Prvi in prednostni nalogi sta utrjevanje in graditev enotnosti sil Slovenske vojske. Brigadir Škerbinc je poudaril, da je samo trdna in enotna vojska z visoko bojno moralo in pripadnostjo ter predanostjo lahko dovolj zanesljiva, da lahko tako v miru kot v vojni opravlja svoje poslanstvo. Druga in prav tako pomembna naloga je uvedba enovitega vstopa v Slovensko vojsko.

Kadrovske težave so namreč že nekaj let najbolj pereč izziv Slovenske vojske in brigadir Škerbinc pričakuje, da bi lahko po lanski ustavitvi negativnega trenda letos te težave začeli reševati z večjo učinkovitostjo. Želi si predvsem več prihodov novih vojakov in zmanjšanje odhodov iz vojske. V pripravi je tudi atraktivno krajše prostovoljno služenje vojaškega roka. Novi sistem vstopa v Slovensko vojsko bo omogočal služenje že po petih tednih usposabljanja, za prostovoljne rezerviste po enajstih tednih ter za pripadnike stalne sestave že po trinajstih tednih. Skrajšanje programov ne bo vplivalo na kakovost usposabljanja. Napovedal je tudi sodelovanje v mednarodnih dejavnostih, zlasti na evropski vaji zaščite, reševanja in pomoči ter vojaške mobilnosti (Disaster Relief and Military Mobility Exercise – DRM2EX21). Vajo bo gostila in pripravila Slovenska vojska, njena temeljna namena pa bosta vojaška pomoč pri zagotavljanju zaščite, reševanja, pomoči in odpravi posledic ter krepitev enotne evropske varnostne in obrambne politike ter regionalnega povezovanja. Potekala bo med 18. in 28. oktobrom na osrednjem vadišču v Postojni ter na drugih lokacijah po Sloveniji. Do zdaj

V Sloveniji bo oktobra potekala evropska vaja zaščite, reševanja in pomoči ter vojaške mobilnosti.

je udeležbo potrdilo 18 zavezniških držav, na vaji pa bo sodelovalo okrog 600 domačih in tujih pripadnikov. Slovenija bo prva država, ki bo povezala predse-dovanje Svetu EU z organizacijo vojaške vaje. Poveljnik sil je poudaril, da so prepričani, da je to najboljši prispevek Slovenske vojske k slovenskemu pred-sedovanju Svetu EU v drugi polovici leta 2021.

POMEMBNA BO VAJA DEFENDER EUROPE 21

Leta 2021 bo Slovenska vojska sodelovala tudi na največji vaji v Evropi, imenovani Defender Europe 21, s katero bodo utrdili vlogo in pomen Slovenske vojske v okviru zavezništva. Gre za serijo vaj ameriškega poveljstva kopenskih sil za Evropo, ki bodo potekale med 1. majem in 14. junijem. Na vaji se bodo osredotočili na podporo države gostiteljice, odvrčanje vojaških groženj v Evropi, krepitev enotnosti in kohezivnosti zavezništva ter krepitev obrambne in odračalne države. Za Slovensko vojsko je ta vaja posebej pomembna, saj bodo z njo urili koncept zagotavljanja varnosti, podpore in prehoda zavezniških sil čez Slovenijo, v okviru vadbenega okolja vaje pa bodo urili tudi enote in poveljstva. V serijo vaj je vključena tudi vaja Jadranski udar, ki je ena izmed dveh slovenskih vaj s posebnim slovesom in tradicijo. Druga taka vaja je Triglavska zvezda, ki pa ni del vaje Defender Europe 21. Brigadir Škerbinc je omenil tudi delovanje Slovenske vojske v mednarodnih operacijah in na misijah, ki jih bodo po 24 letih sodelovanja še naprej nemoteno izvajali. Prav tako bo pomembna naloga Slovenske vojske leta 2021 tudi njeno sodelovanje s Policijo pri varovanju državne meje, zlasti na podlagi novega operativno-taktičnega načrta. Poveljnik sil je na koncu omenil še druge letošnje dejavnosti Slovenske vojske. Skupno bodo sile SV vključene v 76 dogodkov, izmed teh bo 21 vaj potekalo v Republiki Sloveniji in 28 v drugih državah. Na dvanajstih večjih vajah v Sloveniji bo sodelovalo do 2500 pripadnic in pripadnikov SV ter do 4000 pripadnikov partnerskih in zavezniških držav, pri čemer bodo upoštevali vse ukrepe za ohranjanje zdravja. »Vse dejavnosti, ki jih bomo opravili leta 2021, so priprava na to, da bomo leta 2022 vzpostavili primerne pogoje in se vrnili k bolj bojnim usposabljanjem. Želim si, da bi leta 2022 ponovno organizirali osrednjo vajo Slovenske vojske s področja bojevanja,« je sklenil poveljnik sil SV. Vse izvedene vaje bodo pomagale pripravljati Slovensko vojsko na naloge v okviru kolektivne obrambe in hkrati na resnične vojaške scenarije na območju Slovenije ter vključujejo tudi naloge iz zaščite in reševanja.

PROMOCIJSKA STOJNICA V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Minister za obrambo mag. Matej Tonin je v petek, 29. januarja, obiskal Pivko. Z županom Robertom Smrdeljem sta najprej v prostorih Občine Pivka podpisala program sodelovanja pri projektu Parka vojaške zgodovine, potem pa je minister na krajši slovesnosti v Parku vojaške zgodovine predal namenu novo promocijsko stojnico Slovenske vojske, ki bo to sodelovanje v prihodnosti še izboljšala.

Program sodelovanja med Ministrstvom za obrambo in Občino Pivka je dokument, ki opredeljuje skupne dejavnosti parka in Slovenske vojske leta 2021. Leto, v katerem

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Simon Avsec

Minister Tonin je prerezal trak ob odprtju nove promocijske stojnice.

praznujemo 30-letnico samostojnosti Republike Slovenije, je za sodelovanje med partnerjema še posebej pomembno, saj je ohranjanje zgodovinskega spomina na osamosvojitve Slovenije in vojno za samostojno državo leta 1991 tudi temeljno poslanstvo Parka vojaške zgodovine v Pivki. Program sodelovanja določa tudi več dejavnosti za promocijo Slovenske vojske in vojaških poklicev ter pridobivanje novih kadrov za vključitev v Slovensko vojsko. Del programa sodelovanja je tudi nova stalna promocijska stojnica v paviljonu A Parka vojaške zgodovine, ki so jo predali svojemu namenu.

Minister Tonin je v svojem nagovoru ob odprtju promocijske stojnice izrazil zadovoljstvo, da se park sistemsko vključuje v promocijo Slovenske vojske in dejavnosti za pridobivanje novih kadrov za Slovensko vojsko. Po njegovem prepričanju bo nova promocijska stojnica delno pripomogla k večjemu vključevanju mladih v Slovensko vojsko, saj bodo lahko na njej obiskovalci pridobili koristne podatke o vseh oblikah sodelovanja s Slovensko vojsko. Omenil je tudi, da bodo 1. julija začeli izvajati prenovljeni program služenja vojaškega roka v Slovenski vojski, ki bo razdeljen v tri faze. Izpostavil je, da bodo mladi za to še posebej denarno nagajeni, prav tako bodo poleg vojaškega usposabljanja pridobili tudi teoretično in praktično znanje za opravljanje vozniškega izpita kategorije B.

Direktor Parka vojaške zgodovine Pivka Janko Boštjančič je povedal, da je odprtje promocijske stojnice letošnji prvi dogodek v okviru programa dogodkov Parka vojaške zgodovine v jubilejnem letu, ko praznujemo 30-letnico samostojnosti Republike Slovenije in 15-letnico delovanja parka. Dodal je, da se je Park vojaške zgodovine začel razvijati kot skupni projekt in je še vedno najboljši primer sodelovanja med Ministrstvom za obrambo in lokalno skupnostjo pri nas. Boštjančič je zadovoljen, da je park zadnja leta vse bolj sistemsko vključen v promocijo Slovenske vojske in dejavnosti za pridobivanje novih kadrov. Park vojaške zgodovine po njegovih besedah ni le muzej v ozkem pomenu besede, temveč je muzejsko središče, ki ponuja obiskovalcem aktivno doživetje in ne skriva ambicije, da pri mladih in starih vzbuja domoljubje ter promovira vrednote, ki so jim skupne s Slovensko vojsko.

KORAK K NACIONALNEMU CENTRU CIVILNE ZAŠČITE

BESEDILLO SSK
FOTO Vekoslav Rajh

Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matij Tonin in župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković sta 28. januarja podpisala sporazum o sodelovanju in podpori med Mestno občino Ljubljana in Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije. S podpisanim sporazumom sta se deležnika zavezala k podpori pri projektu uvrščanja vsebin v dokumente evropske kohezijske politike 2014–2020, programske dokumente večletnega finančnega okvira 2021–2027 in programe instrumenta za okrevanje – Next Generation (NG EU) ter pridobivanja sredstev za zaščito, reševanje in pomoč v njihovem okviru.

Omenjeni sporazum je pomemben korak k vzpostavitvi nacionalnega centra za Civilno zaščito v Šentvidu. Projekt bo financiran iz evropskih sredstev, pod eno streho pa bo združil vse reševalne službe, povezane s sistemom zaščite in reševanja. Kot je ob podpisu povedal minister Tonin, je slovenski sistem zaščite in reševanja dobro urejen, s tem centrom pa ga še izboljšujemo. Prav zato je nujno tesno sodelovanje z Mestno občino Ljubljana, je še poudaril minister. Župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković se je ministru zahvalil za podpis in dodal, da je treba zdaj urediti občinski prostorski načrt in čim prej začeti graditi objekt, ki bo koristen za državo in mesto. Z novim nacionalnim centrom bo lokacija v Šentvidu po Jankovičevih besedah dobila novo dodano vrednost.

Podpisnika sta se zavezala k podpori pri projektu pridobivanja sredstev za zaščito in reševanje.

Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije bo za zaščito in reševanje pridobilo evropska sredstva v višini 120 milijonov evrov. Namenjena bodo za krepitev odpornosti in okrevanje po epidemiji covid-19 in za krepitev zelene transformacije, omejevanje vpliva podnebnih sprememb ter učinkovit odziv na naravne nesreče, ki so odvisne od podnebja. Z evropskimi sredstvi bodo vzpostavili tudi nacionalni center za Civilno zaščito v Šentvidu. Prav tako načrtujejo še vzpostavitev podcentra za protipoplavno zaščito v severovzhodni Sloveniji in podcentra za žled in ujme na Kočevskem ter dopolnitev podcentra za požare v naravnem okolju v Sežani. Pomembno je tudi zagotavljanje ustrezne opreme, sredstev in vozil za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči, zato je treba opremiti regionalne in lokalne enote za hitre intervencije ob nesrečah zaradi podnebja na ravni gasilskih enot širšega pomena ter na ravni osrednjih občinskih enot. Med prednostne naloge so vključili tudi pripravo in izboljšavo usposabljanj ter učnih pripomočkov za izobraževanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.

PREDSEDUJOČI TRIO O RAZVOJU EVROPSKE OBRAMBNE POLITIKE

BESEDILLO SSK

V okviru portugalskega predsedovanja Svetu EU je 3. februarja potekala prva avdio-video konferenca treh ministrov za obrambo držav tria, in sicer Portugalske, Nemčije in Slovenije. Konferenca je bila namenjena oceni razvoja evropske obrambne politike. V pogovoru s portugalskim obrambnim ministrom Joãom Gomesom Cravinhom in nemško ministrico za obrambo Annegret Kramp Karrenbauer je sodeloval državni sekretar na Ministrstvu za obrambo RS Uroš Lampret. »Zavezani skupnemu cilju, da okrepimo sposobnosti EU za ukrepanje, delamo konkretne korake v smeri razvoja našega glavnega projekta – strateškega kompasa,« so si bili enotni predstavniki obrambnih ministrstev treh držav članic EU.

To je bilo po 10. decembru 2020 prvo srečanje obrambnih ministrov med portugalskim predsedovanjem Svetu EU, s katerim se nadaljuje praksa rednih stikov med državami članicami tria. Ministra João Gomes Cravinho in Annegret Kramp Karrenbauer ter državni sekretar Uroš Lampret so pred neformalnim zasedanjem obrambnih ministrov, ki bo 2. in 3. marca, po avdio-video povezavi razpravljali o razvoju dogodkov v povezavi s strateškim kompasom ter o strategiji EU glede pomorske varnosti in čezatlantskih odnosov na področju varnosti in obrambe. Govorili so tudi o pomenu nadaljevanja

dialoga o strateškem kompasu, ki temelji na analizi groženj EU kot skupnem pogledu na razmere v svetu in daje EU podlago za dolgoročno načrtovanje. Poleg tega so opredelili korake za uspešno nadaljevanje dialoga in za zagotovitev sodelovanja vseh držav članic EU v njem.

Potem ko je Svet EU sprejel koncept koordinirane pomorske prisotnosti (Coordinated Maritime Presences – CMP), so na ministrskem srečanju predstavniki držav tria govorili tudi o mogočih ukrepih, da bi to pobudo učinkovito operacionalizirali v Gvinejskem zalivu kot posebnem območju pomorskega interesa EU. Predstavniki držav tria so v povezavi s čezatlantskimi odnosi razpravljali o najpomembnejših temah, ki bi jih morala EU v pripravi na naslednje neformalno srečanje obrambnih ministrov v Lizboni obravnavati z novo ameriško administracijo. Spregovorili so tudi o ukrepih za operacionalizacijo novega Evropskega mirovnega sklada, ki predstavlja finančni mehanizem za izboljšanje financiranja skupnih stroškov vojaških operacij in dejavnikov razvoja zmogljivosti v podporo varnosti in obrambe v tretjih državah.

VOJAŠKI ODBOR NATA NA PRVEM LETOŠNJEM ZASEDANJU

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš se je v sredo, 27. januarja, v Bruslju udeležil prve letošnje konference Vojaškega odbora Nata v sestavi načelnikov obrambnih štabov vseh zavezniških vojsk in najvišjih Natovih vojaških predstavnikov, med katerimi sta bila tudi vrhovni poveljnik zavezniških sil za Evropo in vrhovni poveljnik Zavezniškega poveljstva za preoblikovanje.

Na konferenci je sodeloval tudi generalni sekretar zveze Nato Jens Stoltenberg, ki je udeležence seznanil s trenutnimi varnostnimi razmerami ter z delovanjem in načrti zavezništva. Načelniki obrambnih štabov držav članic Nata so razpravljali predvsem o Natovih mednarodnih operacijah in misijah, konceptu odvrčanja in obrambe, Natovem konceptu vojskovanja ter o trenutnih razmerah, povezanih s pandemijo covid-19. Med srečanjem v Bruslju se je načelnik Generalštaba Slovenske vojske sestal tudi z operativnim poveljnikom operacije Eufor Althea v Bosni in Hercegovini, z namestnikom načelnika štaba Poveljstva za operacije Nata, veleposlanikoma Republike Slovenije pri Natu in EU ter

BESEDILLO Slovenska vojska in Marko Pišlar
FOTO www.nato.int

z veleposlanico v politično-varnostnem odboru. Ob upoštevanju ukrepov za ohranjanje zdravja je generalmajor Glavaš s trenutnimi razmerami in načrti za leto 2021 seznanil tudi pripadnike Slovenske vojske, ki delujejo v poveljstvu Nata in Vojaškem predstavništvu pri EU v Bruslju, ter pripadnike, ki opravljajo naloge v Natovem poveljstvu za operacije v Monsu.

PRI SLOVENSKIH VOJAKIH NA KOSOVU

BESEDILO SSK
FOTO Borut Podgoršek

Postroj pripadnikov SV ob
kulturnem prazniku v bazi v Peči

Pripadniki SV na kontrolni točki
pri samostanu Visoki Dečani

Minister za obrambo RS mag. Matej Tonin je z delegacijo, v kateri je bil tudi načelnik Generalštaba SV generalmajor Robert Glavaš, v ponedeljek, 8. februarja, obiskal pripadnike 42. slovenskega kontingenta, ki delujejo v operaciji Kforja na Kosovu. V zavezniški operaciji, v katero je Slovenska vojska svoje pripadnike prvič napotila leta 2000, danes sodeluje približno 3500 pripadnikov iz 28 držav, izmed teh je 20 držav članic zavezništva. Glede na velikost slovenskega kontingenta na Kosovu se Slovenija uvršča na osmo mesto med državami po svojem prispevku k tej operaciji.

SLOVENIJA BO DEL SIL S KOSOVA PREUSMERILA V DRUGE OPERACIJE
Minister Tonin je obisk na Kosovu začel v vojaški bazi Film City v Prištini in se tam na sestanku srečal s poveljnikom Kforja generalmajorjem Francem Federicijem. Pogovarjala sta se o trenutnih varnostnih in splošnih razmerah na Kosovu, o aktivnostih in o stanju v operaciji ter o sedanjem in prihodnjem sodelovanju slovenskega kontingenta v silah Kfor. Minister Tonin je ob tem poveljnika Kforja seznanil, da bo Slovenija del sil s Kosova preusmerila v druge misije in operacije, in sicer v Bosno in Hercegovino, Mali in Irak, ter v deklarirane odzivne sile EU in Nata, kot so EUBG, NRF in NRI. Tudi po premestitvi dela sil s Kosova bo Kfor še vedno najpomembnejša slovenska mednarodna misija, na kateri bo prisotna glavna pripadnikov Slovenske vojske na dolžnostih zunaj meja Republike Slovenije. Minister Tonin je zagotovil, da podpora in zavezanost Slovenije omenjeni regiji in mednarodnim operacijam na tem, za nas prednostnem, operativnem območju tudi v prihodnosti ostajata trdni. Sogovornika sta se strinjala, da morata Nato in širša mednarodna skupnost tudi v prihodnosti ostati zavezana podpori Kosovu ter celotni regiji Zahodnega Balkana. Slovenija skladno s tem zagovarja ohranitev vojaške prisotnosti sil Kfor na Kosovu, saj te še vedno ohranjajo varnostno-stabilizacijsko vlogo v državi. V nadaljevanju obiska v bazi Film City se je minister Tonin srečal s pripadniki

Slovenske vojske, ki delujejo v Prištini, in s pripadniki Natove skupine za svetovanje in povezavo (NATO Advisory and Liaison Team – NALT), ki podpira kosovske varnostne sile in pristojno ministrstvo. Poleg dveh pripadnikov Slovenske vojske svetovalne naloge v tej strukturi opravljajo tudi trije civilni strokovnjaki s področij financ in proračuna, pogodb in javnih naročil ter pravnih zadev. Slovensko vojaško in civilno osebje s svojimi izkušnjami, znanjem in nasveti pomembno prispeva k razvoju kosovskega varnostnega sistema na glavnih področjih v okvirih veljavnega mandata Natove skupine za svetovanje in povezavo.

PRIPADNIKI SV DELO OPRAVLJAJO ODLIČNO IN PRIZADEVNO

Glavnina napotenih pripadnikov SV v

operaciji Kforja na Kosovu svoje delo opravlja v vojaški bazi Villaggio Italia v Peči. Tam se je minister srečal s poveljnikom regionalnega poveljstva Zahod polkovnikom Francescom Maioriellom, ki je izpostavil odlično delo naših pripadnikov in njihovo veliko prizadevnost kljub zaostrenim epidemiološkim razmeram. Pogovoru s poveljnikom zahodnega regionalnega poveljstva je sledil postroj slovenskega kontingenta ob kulturnem prazniku in nagovor ministra Tonina, ki je povedal, da svet postaja vse bolj nepredvidljiv. Ob tem je poudaril, da so trajna stabilizacija, razvoj in napredek ter vključenost Kosova in drugih držav Zahodnega Balkana v evro-atlantske integracije v našem strateškem interesu. Da pa bo vojska lahko uspešno opravljala svoje poslanstvo doma in v tujini, ji je treba zagotoviti potrebne vire, finančne in kadrovske. Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš pa je povedal, da je Slovenska vojska na Kosovu pomembno pomagala predvsem pri zagotavljanju podpore lokalnemu prebivalstvu, zaščiti sakralnih objektov ter zagotavljanju pogojev za prost pretok ljudi in blaga. Obisk na Kosovu je minister Tonin s sodelavci sklenil z obiskom samostana Visoki Dečani, ki ga varujejo pripadniki slovenskega kontingenta. Samostan je zadnji objekt posebnega pomena na Kosovu, ki ga še varujejo pripadniki sil Kfor.

SLOVENIJA ZMANJŠUJE PRISPEVEK NA KOSOVU

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Danijel Mlakar

Kontingent SV, ki bo
v operacijo Kforja
napoten aprila, bo
predvidoma manjši
za do 30 pripadnikov.

Generalni direktor Direktorata za obrambno politiko MO mag. Uroš Zorko je 9. februarja na avdio-video novinarski konferenci predstavil trenutne načrte in prihodnje načrtovane dejavnosti, ambicije in izzive sodelovanja Slovenske vojske in Ministrstva za obrambo v mednarodnih operacijah in na misijah s poudarkom na območju Zahodnega Balkana, predvsem na Kosovu ter v Bosni in Hercegovini, kjer Slovenska vojska in Ministrstvo za obrambo s civilnimi strokovnjaki uspešno opravljata naloge že skoraj četrto stoletja.

VARNOST ZAHODNEGA BALKANA JE V SLOVENSKEM NACIONALNEM INTERESU

Prihodnje leto bo Slovenija praznovala 25. obletnico sodelovanja v mednarodnih operacijah in na misijah. Pripadniki Slovenske vojske so bili v operacijo prvič napoteni prav v regijo Zahodnega Balkana. Do danes je Slovenska vojska sodelovala v 30 različnih operacijah s skupno več kot 14.000 pripadniki. Slovenska vojska na območju Zahodnega Balkana sodeluje v Natovi operaciji Kforja na Kosovu z največjim, skoraj 250-članskim, kontingentom, v operaciji EU Eufor Althea v Bosni in Hercegovini z devetimi pripadniki ter v Natovih poveljniško-svetovalnih strukturah v Sarajevu, Beogradu in Skopju s skupno sedmimi pripadniki. Od leta 2016 je Slovenija neprekinjeno vodila tudi Natovo pisarno v Skopju, ki bo marca zaprla svoja vrata, saj je Severna Makedonija medtem že postala polnopravna članica Nata. Regija Zahodnega Balkana je skladno s cilji slovenske zunanje in obrambne politike

prednostno operativno območje delovanja v mednarodnih operacijah in na misijah. Zorko je ob tem pojasnil, da se Slovenija sicer uvršča med države z visoko stopnjo varnosti, vendar sodobni varnostni izzivi v soseščini in širše posredno in neposredno vplivajo na varnost naše države in vseh državljanov. Trajna varnostna stabilizacija Zahodnega Balkana, vključitev držav tega območja v evro-atlantske integracije, njihovo povezovanje, vzdržan razvoj in napredek so naš strateški nacionalni interes.

NA ZAHODNEM BALKANU DELUJE VEČ KOT 75 ODSOTKOV VSEH PRIPADNIKOV V TUJINI

Slovenska vojska na Kosovu deluje približno dve desetletji. Njeno glavno poslanstvo tam je zagotavljanje varnega in stabilnega okolja ter svobode gibanja, kar se je v tem času tudi po zaslugi pripadnikov Slovenske vojske občutno izboljšalo. Tako so bili zagotovljeni tudi

pogoji za politično-diplomatsko reševanje odprtih vprašanj. Na Zahodnem Balkanu je več kot 75 odstotkov vseh pripadnikov, ki delujejo zunaj domovine. Visoko število napotenih pripadnikov Slovenske vojske v mednarodne operacije in na misije na Zahodnem Balkanu dokazuje trdno in dejavno zavezanost Slovenije skupnim varnostnim, stabilizacijskim in obrambno-reformnim prizadevanjem v tej regiji. Pripadniki Slovenske vojske so med sodelovanjem v operaciji prevzeli več pomembnih in vidnih dolžnosti v strukturi operacije, vključno z dolžnostjo namestnika poveljnika Kforja v letih 2012 in 2013. Del kontingenta na Kosovu so tudi civilni strokovnjaki, ki s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami svetujejo pri razvoju kosovskih varnostnih sil in kot politični svetovalci neposredno poveljniku Kforja. Generalni direktor Zorko je posebej izpostavil nekaj odmevnih projektov civilno-vojaškega sodelovanja za pomoč lokalnemu prebivalstvu ne glede na njihovo etnično pripadnost, kot so sanacija cestišč, podpora veterinarskim službam, organiziranje čistilnih akcij, obnova šolskih igrišč in druge šolske infrastrukture ter številne donacije. Tako na Kosovu kot tudi v Bosni in Hercegovini pripadniki Slovenske vojske zaradi poznavanja jezika, kulture in zgodovine ter svoje strokovne, nepristranske in odgovorne drže lažje vzpostavijo stik in vzajemno zaupljiv odnos z lokalnim prebivalstvom, gospodarskimi in drugimi organizacijami ter oblastmi.

PRIHODNOST SODELOVANJA NA ZAHODNEM BALKANU

Za Slovenijo bo sodelovanje v mednarodnih operacijah na Zahodnem Balkanu še naprej ena izmed prednostnih nalog. Glede na zunanje politične ambicije Slovenije v regiji in na drugih kriznih območjih ter glede na omejene kadrovske vire Slovenske vojske bo večji poudarek namenjen kvalitativnemu vidiku sodelovanja, in ne kvantitativnemu. Hkrati želijo bolj uravnoteženo zasledovati zunanje politične ambicije tako v regiji kot tudi na drugih kriznih žariščih. Več pozornosti bo namenjene tudi okrepljeni vzpostavitvi zmogljivosti in pripravljenosti Slovenske vojske za podporne naloge sistemu zaščite in reševanja, za boj proti pandemiji ter nadaljnjim aktivnostim v okviru varovanja državne meje. Postopna delna prerazporeditev slovenskega prispevka v Kforju, kjer bo sicer ostal najštevilnejši kontingent Slovenske vojske v tujini, bo vodila v zmanjšan obseg kinetičnih nalog Slovenske vojske v dogovoru z zaveznici. Del sil iz Kforja bo postopno preusmerjen v operacijo Eufor Althea v Bosni in Hercegovini, v misijo EU v Maliju in v nadaljnje angažiranje v preoblikovanih misijah v Iraku. Generalni direktor Direktorata za obrambno politiko MO je napovedal, da se bo skladno z ambicijami in potrebami Slovenije krepila tudi pripravljenost naših enot v okviru Natovih odzivnih sil (NRF), Natove pobude o pripravljenosti (NRI), po možnosti v bojni skupini v okviru Okrepljene prednje prisotnosti (eFP) v Latviji in med slovenskim predsedovanjem Svetu EU v drugi polovici leta 2021 tudi v bojni skupini EU. Zorko je ob tem poudaril, da se bodo spremembe v okviru sodelovanja na Zahodnem Balkanu zgodile postopoma med letošnjim letom in naslednje leto. Naslednji kontingent, ki bo v operacijo Kforja napoten aprila, bo predvidoma manjši za do 30 pripadnikov. »V okviru operacije Eufor Althea že marca prevzemamo skupino za povezavo in spremljanje, ki predstavlja vez med Euforjem in civilnim okoljem na dodeljenem območju delovanja,« je razložil Zorko. S prevzemom te skupine Slovenija močno krepi svoj prispevek v omenjeni operaciji. V operacijo bo napotenih približno 20 pripadnikov Slovenske vojske, kar je približno dvakrat več kot v preteklem obdobju. Sodelovanje se bo izboljšalo tudi v smeri širšega civilnega medresorskega sodelovanja in opravljanja civilnih razvojnih projektov v podporo lokalnemu prebivalstvu. Z vsemi spremembami in prilagoditvami bo Slovenija okrepila učinke prispevkov k mirovnim in stabilizacijskim prizadevanjem mednarodne skupnosti, hkrati pa se bo tudi omogočil močnejši razvojni potencial Slovenske vojske.

USKLAJEN LETNI PREGLED OBRAMBE

BESEDILO DOP in DLO
FOTO Bruno Toič

Usklajen letni pregled obrambe (Coordinated Annual Review on Defence – CARD) je okvir za vzpostavitev obrambnega sodelovanja v Evropski uniji, znotraj katerega bi vzpostavili bolj strukturirano sodelovanje in povezali odločevalsko raven z načrtovanjem. Z vidika razvoja zmogljivosti je pomemben predvsem zaradi celostnega pregleda evropskega obrambnega področja. Tak pregled spodbuja razvoj zmogljivosti držav članic Evropske unije, pokaže primanjkljaje ter na podlagi tega pogloblja obrambno sodelovanje in usklajevanje o obrambnih načrtih in izdatkih, operativnih aktivnostih ter prihodnjih strateških trendih in izzivih, povezan pa bo tudi s stalnim strukturnim sodelovanjem v okviru Evropske unije.

V okviru Usmerjevalnega odbora Evropske obrambne agencije je bilo ministrom 20. novembra 2020 predstavljeno prvo poročilo o usklajenem letnem pregledu obrambe. Gre za skupen pregled prizadevanj vseh 26 držav članic, vključenih v delo Evropske obrambne agencije, pri nacionalnem obrambnem načrtovanju in razvoju zmogljivosti. V poročilu so opredeljena mogoča področja sodelovanja držav članic, s katerim bi se državam zagotovila sodobna oprema ter izboljšala njihova povezljivost, tudi v mednarodnih operacijah in na misijah v okviru skupne varnostne in obrambne politike.

UGOTOVITVE ZA EVROPSKO OKOLJE

V poročilu je bilo ugotovljeno, da so za evropsko obrambno okolje značilni razdrobljenost, neusklajenost in izdatki za obrambno sodelovanje, ki so precej nižji od dogovorjenih skupnih meril. Ti vključujejo razvoj vojaških zmogljivosti, prizadevanja za raziskave in razvoj tehnologij, podporo obrambni industriji in operativne vidike. Ugotovljeno je bilo, da bodo

Sloveniji je v okviru projektov Evropske obrambne agencije uspelo izboljšati zmogljivosti z usposabljanjem helikopterskih posadk.

v daljšem obdobju nujna stalna prizadevanja glede izdatkov za obrambo ter načrtovanja in sodelovanja na obrambnem področju, da bi premagali drago razdrobljenost ter izkoristili sinergije in okrepljeno vojaško povezljivost.

UGOTOVITVE ZA SLOVENSKO OKOLJE

Poročilo sicer ne navaja ugotovitev za posamezne države, vendar je veliko ugotovitev pomembnih tudi za Slovenijo. Poleg tega postopek usklajenega letnega pregleda obrambe vključuje tudi dvostranske posvete držav članic s predstavniki Evropske obrambne agencije, na katerih vsaka država podrobneje predstavi svoja prizadevanja na obrambnem področju ter prejme predloge in priporočila za vključevanje v večnacionalne projekte, v okviru katerih bi lahko učinkoviteje razvijala svoje zmogljivosti. Slovenija trenutno prenavlja strateške in planske dokumente, ki bodo predstavljali podlago za prihodnji razvoj nacionalnih zmogljivosti in uresničevanje načela pravične delitve bremen v mednarodnih povezavah, pri njihovi pripravi pa bo upoštevala tudi ugotovitve poročila usklajenega letnega pregleda obrambe. Slovenija od vključitve v Evropsko unijo sodeluje v nekaterih projektih Evropske obrambne agencije, v okviru katerih ji je uspelo izboljšati pripravljenost nekaterih enot in zmogljivosti, na primer z usposabljanjem helikopterskih posadk.

Za razvoj zmogljivosti je pomembno tudi oblikovanje enotnega nabora sil, saj bi lahko v prihodnosti več kot polovica načrtovanih slovenskih zmogljivosti podpirala skupne evropske ambicije, kar je nad povprečjem sodelujočih držav članic. Poseben pomen imajo zmogljivosti za bojevanje, pri čemer bi lahko naša

PREDNOSTNA PODROČJA RAZVOJA ZMOGLJIVOSTI

bojni tank

evropska patroljna ladja

sistemi za opremo vojaka

boj proti sistemom brezpilotnih letalnikov

obramba v vesolju

okrepljena vojaška mobilnost

država z uresničitvijo svojih razvojnih ciljev pomembno podprla evropsko raven ambicij na obrambnem področju. Prav tako je pomembno, da Slovenija bistveno izboljša trend pri obrambnih izdatkih. Slovenija je zavezana h krepitvi bojne pripravljenosti Slovenske vojske in posledično k prispevanju zmogljivosti v celotnem spektru bojevanja, prizadeva pa si tudi okrepiti procese analiz pridobljenih izkušenj iz operacij in z misij, s čimer bi dodatno prispevala k boljšemu razumevanju tega področja.

PRILOŽNOSTI ZA SODELOVANJE

Slovenija se zaveda pomena prepoznanih priložnosti za sodelovanje pri razvoju zmogljivosti in drugih potencialnih možnosti za izboljšanje nacionalnega in evropskega obrambnega okolja. Pomembno je, da uporabniki zmogljivosti in politični odločevalci vidijo oprijemljive prednosti takega sodelovanja.

V poročilu je opredeljenih 55 priložnosti za sodelovanje na vseh vojaških področjih, in sicer kopenskem (17), zračnem (14), pomorskem (12), kibernetnem (3), vesoljskem (4) ter skupnem in spodbujevalnem (5). Priporočenih je tudi dodatnih 56 priložnosti za sodelovanje pri raziskavah in razvoju tehnologij. Poročilo šest zmogljivosti nove generacije opredeljuje kot prednostna področja, na katera naj bi države članice osredotočile svoja prizadevanja za razvoj novih zmogljivosti, saj imajo velik potencial za kratkoročno in srednjeročno izboljšanje operativne uspešnosti Evropske unije ter njenih držav članic, hkrati pa zagotavljajo industrijsko strokovno znanje. Ta prednostna področja so bojni tank, evropska patroljna ladja, sistemi za opremo vojaka, boj proti sistemom brezpilotnih letalnikov, obramba v vesolju in okrepljena vojaška mobilnost. Usklajeni letni pregled obrambe bi lahko privedel do novih projektov sodelovanja, ki bi jih države članice začele izvajati v različnih oblikah v okviru stalnega strukturnega sodelovanja, Evropske obrambne agencije ali v drugih dvostranskih ali večnacionalnih okvirih. Slovenija je že vključena v številne projekte o vojaški mobilnosti, pri čemer ji njena prehodna geografska lega daje poseben pomen. Prav tako bi se glede na prihodnje načrte Slovenske vojske lahko vključila

v projekte, povezane s sistemi za opremo vojaka in z bojem proti brezпилotnim letalnikom. Evropsko sodelovanje bi ji lahko pomagalo tudi pri zagotavljanju svojih prednostnih zmogljivosti, med drugim pri vzpostavitvi bataljonske bojne skupine, prenovi helikopterske flote ter zagotovitvi in vzdrževanju srednjega transportnega letala.

VKLJUČENOST V BOJ PROTI PODNEBNIM SPREMEMBAM

Obrambni sistem Evropske unije je prepoznal pomen vključevanja v boj proti podnebnim spremembam in hkrati poziva k večji energetske učinkovitosti ter zniževanju odvisnosti od uvoženih energentov. Vojaška zemljišča in infrastruktura so prepoznani kot velik potencial za izkoriščanje obnovljivih virov energije, ki lahko aktivno pripomorejo k zmanjševanju ogljičnega odtisa in odvisnosti od uvoženih energentov, povečanju energetske učinkovitosti ter uvajanju trajnostne energetske oskrbe. Vojaška zemljišča in infrastruktura dajejo tudi možnost široke uporabe nizkoemisijских ali brezemisijских tehnologij pri lokalnem pridobivanju energije, kot so fotovoltaične elektrarne, majhne hidroelektrarne in vetrne elektrarne, geotermalne in druge toplotne črpalke, pridobivanje biomase za izdelavo biogoriv in podobno. Hkrati energetska sanacija obstoječe infrastrukture in novogradnje ponujajo številne možnosti uvajanja koncepta skoraj brezemisijских tehnologij. Vojaški kompleksi kot zaključene celote dopuščajo uvajanje različnih kombinacij naštetih tehnologij z dopolnjevanjem tehnologij mikropametnih omrežij in »digitalnih dvojčkov«.

Lokalno uvajanje hranjenja energije v kemični, elektrokemični, toplotni ali mehanski obliki zagotavlja lokalno samozadostnost, avtonomijo in odpornost infrastrukturnih zmogljivosti za opravljanje svoje dejavnosti in v podporo lokalnemu prebivalstvu. Ob hkratnem uvajanju nizkoemisijских oblik mobilnosti se dosega visoki sinergijski učinki. Hibridna tehnologija mobilnosti se uveljavlja v civilni sferi in bo glede na trende razvoja uporabljena kot učinkovita metoda mobilnosti tudi pri obrambi in varnosti. Mobilnost lahko vključuje električne pogone na podlagi baterij, gorivnih celic ali v kombinaciji s tradicionalnim motorjem

☛ Slovenija je vključena v projekte o vojaški mobilnosti.

z notranjim izgorevanjem. Na obrambnem področju se bo uveljavljala oprema s hibridno ali izključno električno tehnologijo, vključno z električnimi oziroma hibridnimi osebnimi avtomobili, avtobusi, tovornjaki in logistično manipulacijsko opremo. V poznejši fazi pričakujemo uvajanje električne oziroma hibridne tehnologije tudi v bojni del obrambnih zmogljivosti.

SLOVENSKO OBRAMBNO MINISTRSTVO PREDLAGALO VSEEVROPSKI PROJEKT RESHUB

Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije se aktivno vključuje v prizadevanja Evropske unije in Slovenije v boju proti okoljskim spremembam ter za zmanjševanje ogljičnega odtisa in odvisnosti od uvoženih energentov, za povečanje energetske učinkovitosti in vzdržnosti ter uvajanje trajnostne energetske oskrbe. Dejavnosti vključujejo energetske sanacije infrastrukturnih zmogljivosti, projekte izboljšanja trajnostne mobilnosti ter vlaganja v nacionalne in mednarodne raziskovalno-razvojne projekte s tega področja. V skladu s nacionalnimi in evropskimi strategijami ter namero obrambnega in varnostnega sektorja Evropske unije za aktivno vključevanje v reševanje okoljskih ter energetskih izzivov je Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije predlagalo vseevropski projekt RESHUB Network in Europe. Namen idejne zasnove projekta je sodelovanje držav članic pri skupni vzpostavitvi obrambno-varnostne infrastrukture, pri čemer gre predvsem za povečanje sodelovanja držav članic pri skupnih raziskavah in razvoju ter krepitevi obrambne industrijske baze Evropske unije. Projekt RESHUB bo omogočil neprekinjen transport obrambno-varnostnih enot ob uporabi alternativnih pogonskih sredstev, s čimer bo prispeval k skupnim prizadevanjem za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. Pri projektu je bil kot alternativno pogonsko sredstvo prepoznani vodik, ki bo v prihodnosti uporabljen kot alternativno gorivo za obrambni in varnostni sektor. Pobuda se uresničuje z različnimi projekti oziroma dejavnostmi. Končni cilj je vzpostaviti zmogljivost dolgoročne samooskrbe obrambne infrastrukture, ki oskrbuje z energijo nastanitvene, obrambne in druge objekte ter zagotavlja energijo za mobilnost opreme na električni pogon.

PREDSTAVLJAMO ↙

SODOBNEJŠA OPREMA ZA SLOVENSKO VOJSKO

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Dežni in
zimski pončo

Zimsko maskirno obleko
sestavljajo jakna, hlače in
prevleka za nahrbtnik.

Vojaki Slovenske vojske med urjenji in opravljanjem nalog doma ter v tujini veliko časa preživijo na terenu, zato morata biti njihovi uniforma in oprema čim bolj prilagojeni za delo v različnih terenskih in vremenskih razmerah. Vojaku morata zagotavljati čim večjo varnost in udobnost, izdelani pa morata biti iz obstojnih materialov, ki so čim lažji, saj vojak na terenu nosi s seboj veliko opreme. Nove in modificirane artikle uniforme in intendantske opreme za Slovensko vojsko so na novinarski konferenci 15. februarja predstavili predstavnika Oddelka za vojaško tehnologijo in razvoj Sektorja za opremljanje iz Direktorata za logistiko MO Veronika Vrhunc in Aleš Lebar ter predsednik Komisije za uniforme in oznake Slovenske vojske polkovnik Anže Rode z Generalštaba SV. Del nove opreme, pri razvoju in izdelavi katere so sodelovali tudi nekateri slovenski proizvajalci, je bil že razdeljen pripadnikom SV, preostali artikli pa bodo v uporabo predani od konca leta.

NOVI IN MODIFICIRANI ARTIKLI BOJNE UNIFORME

Veronika Vrhunc je predstavila novosti pri uniformi Slovenske vojske, zlasti artikle, ki so že uvedeni v operativno uporabo in bodo leta 2021 prvič razdeljeni pripadnikom SV oziroma bodo dobavljeni v letih 2021 in 2022. Na ministrstvu so

leta 2015 pristopili k razvoju nove tkanine, s katero so nadomestili tkanino iz 100-odstotnih bombažnih vlaken. Razviti so želeli tkanino, ki je odpornejša na obrabo. Med testiranjem se je nova tkanina, ki je sestavljena iz 50 odstotkov bombaža in 50 odstotkov poliamidnih vlaken, izkazala kot dobra. Ta tkanina ima večjo zračno prepustnost in večjo trdnost, do štirikrat večjo odpornost na obrabo, prav tako se hitreje suši. Za potrebe vojakove zaščite, kadar mu grozi nevarnost poškodb zaradi ognja, je bila razvita ognjevarna bojna uniforma. Komplet sestavljajo taktične hlače, taktična majica in vetrovka ter je modularen. Pod maskirno tkanino je še dodaten flis, ki je snemljiv in izdelan iz ognjevarnih vlaken. Tkanina je potiskana v maskirnem vzorcu in zagotavlja visoko stopnjo zaščite. Nova ognjevarna oblačila so izdelana iz grafena, ki se v stiku s plamenom razteza in pogasi plamen. Kroji in materiali izdelkov zagotavljajo funkcionalnost, vzdržljivost in udobje. Taktične maskirne hlače so razvite iz osnovne tkanine in so kombinirane z elastično tkanino v predelu kolen ter sedalnem in ledvenem delu, kar poveča gibljivost vojaka in njegovo udobje pri opravljanju taktičnih in bojnih nalog. Kroja taktičnih hlač in taktičnih hlač ognjevarne uniforme sta poenotena, kar je pomembno za večjo operativnost vojaka. Za večje udobje v vročih poletnih mesecih so razvili polo majico. Izdelana je iz funkcionalnega pletiva, ki odvaja vlago in se hitro suši. Majica je v zeleni in temno modri barvi v moškem ter ženskem kroju. Polo majica se lahko nosi v vojašnicah in bazah, ni pa namenjena taktičnemu in bojnemu delovanju.

IZDELKI V FAZI TESTIRANJA

V nadaljevanju je Veronika Vrhunc predstavila artikle, ki jih testirajo v enotah SV. Prvi je zimska maskirna obleka. Staro maskirno obleko so zaradi njene neuporabnosti in zastarelosti celovito preoblikovali. Razvili so nov kroj in nov maskirni vzorec ter izbrali novo tkanino. Zimska maskirna obleka je sestavljena iz jakne s poševnimi zadrgami, ki omogočajo preprost in hiter dostop do opreme, in z veliko kapuco, ki se lahko nosi tudi čez čelado. Komplet maskirne uniforme obsega tudi hlače, ki so široke in imajo zadrgo ob strani, kar vojaku omogoča preprosto in hitro oblačenje, ter prevleko za nahrbtnik. Maskirni vzorec so testirali v naravnem okolju ob različnih vremenskih razmerah, v soncu in senci, pri oblačnem vremenu in tudi v snegu. Izdelan je na podlagi sedanjega maskirnega vzorca, le da so izbrali dva različna siva odtenka in dve različni obliki peg, ki so na osnovnem maskirnem vzorcu Slovenske vojske. Maskirna uniforma je narejena iz 100-odstotne poliestrske tkanine, dodatno vodoodbojno zaščitena in je zelo lahka. V fazi testiranja je tudi lažja bojna uniforma, ki je bila izdelana zaradi zmanjšanja teže bojne uniforme. Pri ra-

zvoju tkanine so uporabili v zadnjih letih razvita visoko trdna poliamidna vlakna, ki imajo bistveno večjo trdnost in manjši raztezek. V kombinaciji z bombažnimi vlakni se tej tkanini zelo poveča trdnost. To se lahko izkoristi za izdelavo lažje tkanine, ki ima enako trdnost kot dozdajšnja maskirna tkanina. Nova maskirna tkanina tehta 50 gramov na kvadratni meter manj od dosedanje lažje maskirne tkanine, ki tehta 225 gramov na kvadratni meter. Tkanino testirajo pripadniki v operaciji v Maliju, in sicer v suhem in deževnem obdobju, hkrati pa bodo preizkusili tudi njeno odpornost na obrabo. Za ekstremne razmere se testirata dve taktični majici, in sicer poletna, ki je prav tako narejena iz nove lažje tkanine v kombinaciji z lahko pletenino, ter zimska maskirna majica, ki je dodatno toplotno izolirana s plastjo iz termoflisa. Vse taktične majice se nosijo pod taktičnim zaščitnim jopičem, zato so temu prilagojeni tudi kroji. Pri dežnem kompletu testirajo dva različna materiala.

V Slovenski vojski bodo vojaka opremili z najsodobnejšo opremo, ki je trenutno na trgu. Izdelana je iz kakovostnih materialov, ki ponujajo ustrezno zaščito in udobje v vseh razmerah delovanja.

Prvi material je vodoodporen laminat, kot je na primer goretex, ki je zelo lahek, drugi pa je dodatno vodoodbojno zaščitena 100-odstotna bombažna tkanina iz najkakovostnejšega dolgovlakenastega bombaža, ki je izredno gosto tkan. Ta bombaž se namreč navzame majhne količine vode, pore se ob tem zaprejo in tako se prepreči nadaljnje prepuščanje vode. Termokomplet je namenjen delovanju pozimi in je sestavljen iz podložene termojakne in kratkih hlač. Izolacijska plast je iz mikrovlaken, ki se vrnejo v prvotno stanje tudi ob večkratni uporabi in pranju. Izolativna plast se ob tem ne poslabša, izdelek pa je dolgo uporaben in ima izredno dobro toplotno izolativnost. Slovenska vojska uporablja dve vrsti bojnih škornjev, poletne in zimske. Za poletni čas so razvili še lažji poletni čevlji gležnjar. Izdelan je iz nubuka v kombinaciji s tekstilom in je brez membrane. Tako se njegova zračna prepustnost zelo poveča, zato je primeren za nošenje v vročih poletnih mesecih,

in sicer v vojašnicah in na misijah v bazah, ni pa primeren za bojno delovanje. Za potrebe vojakov SV, ki so izpostavljeni nevarnostim oziroma stikom z lokalnim prebivalstvom, ki do njih ni nujno vedno prijazno, se testira tudi protivrezno perilo, ki je izdelano iz aramidnih in steklenih vlaken ter ima visoko stopnjo protivrezne zaščite. Protivrezno perilo se testira v kombinaciji z lahkimi balističnimi jopiči in tudi brez njih. Ker je volna kot naravni material zelo kakovostna, saj ima sposobnost termoregulacije in samočiščenja ter ostane topla in greje tudi, ko je mokra, se v Slovenski vojski testira volneno spodnje perilo, in sicer letni, zimski in ognjevarni komplet, ki se bo nosil v kombinaciji z ognjevarno uniformo. Veronika Vrhunc je poudarila, da sta vodilo pri testiranju materialov predvsem funkcionalnost in teža, saj vemo, da vsaka dodatna oprema vojaka pomeni določeno težo, ki zanj vsekakor ni dobrodošla. Kjer je bilo mogoče, so upoštevali tudi trajnostni pristop, tako so izbirali materiale, ki so reciklirani, naravni in ne vsebujejo dodatnih kemikalij, ki bi bile škodljive za vojaka ali za okolje. Dodala je, da je bilo glavno vodilo pri novih

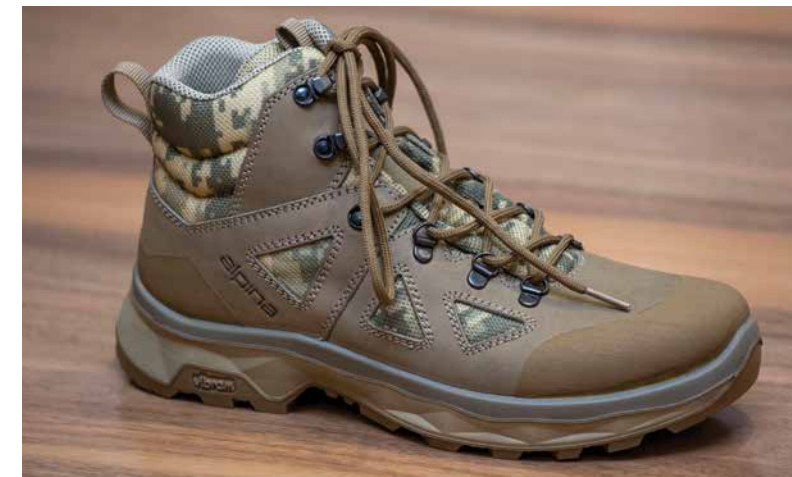
in modificiranih artiklih uniforme, da so čim boljši, kompatibilni in lažji ter da oblačila sestavljajo oblačilni sistem.

OPREMA ZA BIVANJE NA TERENU IN OPREMA ZA NOŠENJE

Aleš Lebar je predstavil opremo za bivanje na terenu, ki vključuje artikle, ki so že uvedeni v operativno uporabo in bodo leta 2021 prvič razdeljeni pripadnikom SV. Slovenija je pri delovanju pehotnega vojaka po klasifikaciji Nata uvrščena v zmerno hladno območje, v katerem so najnižje temperature opredeljene od –21 do –32 stopinj Celzija. Komplet opreme za bivanje na terenu omogoča spanje vojakov v takih razmerah. Oprema za bivanje na terenu obsega artikle, ki vojaku omogočijo učinkovito zaščito pred vremenskimi in okoljskimi vplivi. Spalni komplet je tako sestavljen iz zimske in letne spalne vreče, bivaka, samonapihljive podloge za spanje, ponča, šotorskega krila in gamaša. Bivak je namenjen spanju na prostem, njegova zunanja tkanina diha in je hkrati vodoodbojna. Za zračenje ne potrebuje nobenih dodatnih odprt in omogoča udobno bivanje. Bivak ima lok v predelu glave za lažje spanje. V njem je dovolj prostora za eno osebo in najosnovnejšo osebno opremo. Vanj se lahko namesti letna ali zimska spalna vreča, kar omogoča uporabniku udobno spanje pri temperaturah do –20 stopinj Celzija in preživetje do –37 stopinj Celzija. Spalni vreči se lahko kombinirata z dodatno notranjo bombažno spalno vrečo, bivakom in samonapihljivo podlogo ter sta izdelani v dveh velikostih, in sicer M in L. Kadar se uporabljata kot posamezni spalni vreči, zimska omogoča spanje pri temperaturah do –13 stopinj Celzija, letna pa do treh stopinj Celzija. Zunanji sloj spalnih vreč je vodoodbojen in ojačan za zaščito pred obrabo. Spalni vreči sta napolnjeni s polnilom, ki greje tudi, če je mokro. Kroj spalnih vreč zagotavlja, da je izolacija enakomerno porazdeljena med spanjem, zaradi svoje oblike pa se spalna vreča prilega telesu, s čimer ohranja toploto. Spodnji notranji del je dodatno ojačan pred

❏ **Modularni sistem spalnega kompleta omogoča preživetje v snegu pri zelo nizkih temperaturah.**

❏ **Poletni čevlji gležnjar je lahek in zračen.**

obrado, če uporabnik spi v škornjih. Nova samonapihljiva podloga za spanje je zelo udobna. Ko je napihnjena, je debela pet centimetrov, vojake pa ščiti pred mrazom, saj ima visoko stopnjo izolativnosti. Notranji del je izdelan iz posebne pene, ki se ob odprtju ventila začne širiti in vsrkavati zrak. Zunanji material je narejen po zahtevah tako, da se zmanjša možnost obrabe in puščanja. Samonapihljivo terensko podlogo naj bi v Slovenski vojski uporabljali predvsem v zimskem času, ko je zaradi nizkih temperatur nujna boljše izolacija. Namreč podloga tudi, ko ni napihnjena, zaradi pene zagotavlja določeno stopnjo udobja in izolacije. Novo samonapihljivo podlogo odlikuje tudi majhen volumen, ko je podloga zložena. Šotorsko krilo se v Slovenski vojski še ni uporabljalo. Na njem je že uporabljen novi maskirni vzorec SV in se ga lahko uporablja namesto šotora. Veliko je trikrat tri metre in ga je mogoče postaviti na več kot 20 različnih načinov in ga sestavljati. Ima infrardeči premaz za zaščito pred pasivnimi nočnimi opazovalnimi napravami, ne prepušča vode, ima lepljene šive, kline in vrvice. Novi maskirni vzorec in infrardeči premaz ima tudi dežni pončo. Pončo ne prepušča vode in ima lepljene šive. Dežni pončo je uporaben na vseh vrstah zemljišča. Njegov osnovni namen je zaščita pred vremenskimi vplivi oziroma padavinami, drugotni namen pa so izdelava improviziranega bivaka, zaščita in prenašanje ranjencev, pokrivanje ter maskiranje posameznika. Zimski pončo se do zdaj še ni uporabljal v Slovenski vojski. Lahko pa se uporablja kot podloga za dežni pončo, zasilna spalna vreča, odeja, podloga za visečo mrežo ali kot samostojen topel plašč. Ohranja toploto v vlagi in ko je moker. Pončo je lahek in ima majhno prostornino. Del opreme za bivanje na terenu so tudi gamaše, ki so narejene v maskirnem vzorcu SV in imajo infrardeči premaz za zaščito pred pasivnimi nočnimi opazovalnimi napravami. Zgornji del je izdelan iz membrane, ki diha. Gamaše imajo tri načine zategovanja in zapiranja, narejene pa so v štirih različnih velikostih. Njihov osnovni namen je zaščita nog pred vlago in dežjem.

Vojaki bodo po novem dobili tudi novo toaletno torbico in torbico za čistilni pribor, ki sta zelo praktični za uporabo. Lebar je predstavil tudi opremo za nošenje, ki bo dobavljena in razdeljena pripadnikom SV v letih 2021–2023. Ta vključuje novo transportno opremo, torej nahrbtnike, in sicer 90-litrski transportni nahrbtnik, patroljni nahrbtnik s prostornino 30 litrov ter oprtnik za prenos oborožitve in streliva. Novi sistem nahrbtnikov bo temeljil na modularnosti in bo združljiv s sedanjo in prihodnjo osebno opremo za nošenje. Lebar je pojasnil, da bodo na vseh artiklih uporabili brezstično tehnologijo NFC, ki zajema visokofrekvenčno brezkontaktno komunikacijo kratkega dosega, ki omogoča izmenjavo majhne količine podatkov med dvema napravama na razdalji nekaj centimetrov. To pomeni, da bo na vsakem kosu opreme posebna nalepka, ki bo s pomočjo mobilnega telefona omogočala neposredno povezavo na spletno stran, na kateri bodo videonavodila za uporabo in vzdrževanje opreme.

Z NOVO OPREMO SLEDIJO TEŽNJAM, KI JIH NAREKUJETA TEHNOLOŠKI RAZVOJ IN SPREMENJENO VARNOSTNO OKOLJE

Z naložbo v nova oblačila in osebno opremo bodo v Slovenski vojski izpolnili cilje zmogljivosti in svoje pripadnike opremili za nadaljnje obdobje od deset do petnajst let ter jim zagotovili pogoje za delovanje v vseh podnebnih, zemljiščnih in vremenskih razmerah. Polkovnik Anže Rode je povedal, da v Slovenski vojski glede opremljanja sledijo tudi težnjam, ki jih narekujeta tehnološki razvoj in spremenjeno varnostno okolje. Pojasnil je, da je v Slovenski vojski vojak postavljen v ospredje, saj se od njegove zahteve, da ima v prihodnjem spopadu tehnološko in kognitivno premoč nad nasprotnikom. Da bo lahko uspešno opravil svoje poslanstvo v celotnem spektru delovanja, bodo v Slovenski vojski vojaka opremili z najodobnejšo opremo, ki je trenutno na trgu. Izdelana je iz kakovostnih materialov, ki ponujajo ustrezno zaščito in udobje v vseh razmerah delovanja. Z novo opremo bo po njegovih ocenah odpravljen tudi eden izmed glavnih izzivov, to je teža opreme, ki bo po novem zmanjšana za približno četrtino v primerjavi z opremo, ki jo je slovenski vojak uporabljal prej.

CEPLJENI ŽE PRVI PRIPADNIKI SV

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Cepljenje proti covidu-19 se je s prvim odmerkom januarja in drugim februarja začelo tudi v Slovenski vojski. Med pripadniki so bili prednostno cepljeni zdravstveno osebje Vojaške zdravstvene enote, pripadniki 15. polka vojaškega letalstva in nekaj pripadnikov, ki se v prihodnjih mesecih odpravljajo na mednarodne operacije in misije v tujino. V prvi pošiljki je imela Slovenska vojska na

razpolago dvesto odmerkov cepiva proizvajalcev Pfizer in BioNTech. Med pripadniki Slovenske vojske je za cepljenje veliko zanimanja, v vojski pa si želijo, da bi lahko kmalu cepili tudi druge.

Prvi odmerek cepiva so pripadniki Slovenske vojske prejeli 15. januarja, drugega pa po treh tednih, torej 5. februarja. Cepljenje z drugim odmerkom je potekalo v prostorih Zdravstvenega doma Ljubljana Center. Glavni zdravstvenik Vojaške zdravstvene enote

Cepljenje so opravljali pripadniki VZE.

**Naddesetnik
ZORAN GOLEŽ,
VETE**

»Za cepljenje se ni bilo težko odločiti in menim, da je pomembno, da se nas čim več odloči zanj.«

**Desetnik
ROBERT KOSTEVC,
107. LEBA**

»Večina mojih sodelavcev se je odločila za cepljenje. Vsem pripadnikom priporočam, da izkoristijo to možnost.«

višji vojaški uslužbenec XI. razreda Zlatko Kvržič je povedal, da je cepljenje s prvim odmerkom potekalo brez težav ali stranskih učinkov, le nekateri so na mestu vboda občutili bolečino. Pojasnil je, da morajo o morebitnih stranskih učinkih poročati tudi Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje. Dva pripadnika sta po prvem odmerku zbolela, ker sta imela v tistem času tudi rizične stike v domačem okolju, in ju bodo z drugim odmerkom cepili nekoliko pozneje, in sicer od enega do treh mesecev po preboleli bolezni.

PO DRUGEM ODMERKU SE LAHKO POJAVIJO ZNAKI VIROZE

Koordinator poteka cepljenja Zlatko Kvržič iz Vojaške zdravstvene enote je ob prejemu drugega odmerka pripadnikom pojasnil, da lahko po njem pričakujemo povišano temperaturo ali bolečine v mišicah oziroma virozi podobne znake. »To pomeni, da cepivo deluje, da se je telo odzvalo in sprožilo aktiviranje imunskega sistema. Po dveh dneh naj bi učinki cepiva izzveneli, imunost pa se razvije v dveh tednih po drugem odmerku,« je še razložil Kvržič. Prvi pripadniki Slovenske vojske, izmed teh največ pripadnikov Vojaške zdravstvene enote in tistih, ki izvajajo nujne letalske prevoze, so bili cepljeni v prvem paketu cepiv po nacionalni strategiji. V Slovenski vojski pripravljajo tudi svoje prednostne sezname in strategijo cepljenja. To bo pripravljala operativna skupina za cepljenje, ki je neposredno podrejena Poveljstvu sil Slovenske vojske. Najprej naj bi bili cepljeni še preostali pripadniki Vojaške zdravstvene enote in 15. polka vojaškega letalstva ter pripadniki, ki odhajajo na mednarodne operacije in misije oziroma že opravljajo svoje dolžnosti v tujini.

VESELI SO, DA SO SE LAHKO CEPILI

Cepljenje so v prostorih Zdravstvenega doma Ljubljana Center na Metelkovi opravljali zdravstveniki Vojaške zdravstvene enote. Najprej je pripadnike, napotene na cepljenje, pregledala doktorica specialistka medicine dela, za pravilno redčenje cepiva je poskrbela farmacevtka, dva zdravstvenika sta nato cepljenje tudi opravila. Pripadniki so morali imeti s seboj cepilno knjižnico in izpolnjen

vprašalnik o splošnem počutju in zdravstvenem stanju, s podpisom pa so privolili v cepljenje. Po prejemu drugega odmerka so se v ambulantni zadržali še 15 minut, če bi se morebiti pri njih pojavila močnejša alergična reakcija. Pripadnik Veterinarske enote iz sestave Vojaške zdravstvene enote naddesetnik Zoran Golež se je po prvem odmerku počutil dobro, le malo ga je bolelo na mestu vboda. »Za cepljenje se ni bilo težko odločiti in menim, da je pomembno, da se nas čim več odloči zanj. Zaupam strokovnjakom in znanosti. V prvem valu epidemije sem bil v prvi vrsti in večkrat izpostavljen tveganim razmeram, saj smo vsak dan opravljali dezinfekcije,« je pojasnil naddesetnik Golež. Tudi pri gasilcu reševalcu iz 107. letalske baze 15. polka vojaškega letalstva desetniku Robertu Kostevcu je prvo cepljenje potekalo brez posebnosti ali stranskih učinkov. »Vesel sem, da sem lahko čim prej prišel na vrsto. Tudi večina mojih sodelavcev se je odločila za cepljenje. Vsem pripadnikom priporočam, da izkoristijo to možnost,« je povedal desetnik Kostevc.

UČINKOVITOST CEPIVA OCENJENA KOT 95-ODSTOTNA

Cepivo Comirnaty, ki so ga prejeli prvi cepljeni pripadniki Slovenske vojske, je proizvod ameriškega Pfizerja in nemškega podjetja BioNTech. Vsebuje molekulo, imenovano informacijska RNK (mRNK), z navodili za proizvodnjo proteina virusa SARS-CoV-2, ki povzroča bolezen covid-19. To je protein na površini virusa SARS-CoV-2, ki ga virus potrebuje za vstop v gostiteljevo celico. Ko oseba prejme cepivo, nekatere njene celice preberejo navodila informacijske RNK in začasno proizvedejo omenjeni koničasti protein. Imunski sistem osebe nato ta protein prepozna kot tujek in ustvari protitelesa ter aktivira celice T, da ga napadejo. Če pride cepljena oseba v stik z virusom SARS-CoV-2, ga bo imunski sistem prepoznal in bo pripravljen telo braniti pred njim. Informacijska RNK iz cepiva ne ostane v telesu, temveč se razgradi kmalu po cepljenju. V nasprotju s klasičnimi cepivi cepivo Comirnaty ne vsebuje virusa in ne more povzročiti bolezni. Daje se v dveh ločenih injekcijah, navadno v mišico nadlakti, v razmiku vsaj 21 dni, in se priporoča za cepljenje

Pred drugim februariskim šolskim tednom so pripadniki Vojaške zdravstvene enote na Gospodarskem razstavišču pomagali pri presejalnem testiranju zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih ustanovah.

Pripadniki SV so morali imeti s seboj cepilno knjižnico in izpolnjen vprašalnik. ✓

starejših od 16 let. Učinkovitost cepiva je po študijah 95-odstotna.

IZ LIBANONA PREPELJALI TEŽJE OBOLELEGA PRIPADNIKA S COVIDOM-19
V začetku februarja so pripadniki Slovenske vojske iz Libanona evakuirali pripadnika s težjim potekom bolezni covid-19. Ekipo so sestavljali pilot, kopilot in tehnik letalec na falconu, medicinski tehnik Vojaške zdravstvene enote in pripadnik enote JRKBO ter vodja evakuacije glavni zdravnik Slovenske vojske dr. Andrej Strahovnik. Ta je povedal, da je bilo najprej nujno temeljito načrtovanje, od pridobivanja podatkov o zdravstvenem stanju obolelega do priprave ocene tveganja in pridobivanja različnih dovoljenj. Poskrbeti je bilo treba tudi za ustrezno zaščitno opremo celotne evakuacijske ekipe. Operativni del je potekal brez posebnosti, od petih popoldan do dveh zjutraj, ko so obolelega pripadnika z vozilom Vojaške zdravstvene enote prepeljali na bolnišnično zdravljenje v Ljubljano. Pripadnika Veterinarske enote sta po koncu evakuacije na letališču opravila še dezinfekcijo opreme in letala. Na misiji Združenih narodov Unifil v Libanonu je še pet pripadnikov, ki so bili na testiranjih negativni in se dobro počutijo.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ŠT. 348
FEBRUAR 2021

6008.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Silvo COLOMBO, 1982
Uroš KIRBIŠ, 1982
Borut KOROŠEC, 1964
Mihael LIPOVEC, 1981
Robert PIRNOVAR, 1971
Aleš UMEK, 1973

Številka: 094-9/2020-11
Datum: 17. 8. 2020

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6009.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Boštjan JANEŽ, 1970
Martina KOBAL, 1976
Aleš KOČNAR, 1982
Ivan POGOREVC, 1972
Aleš SMODIŠ, 1988

Številka: 094-9/2020-12
Datum: 17. 8. 2020

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6010.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmeta:
Gregor KONDA, 1989
Igor LUKAN, 1974

Številka: 094-9/2020-13
Datum: 17. 8. 2020

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6011.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Mitja ČANDER, 1970
Zoran GORJUP, 1970
Leon GRAŠIČ, 1964
Dejan MAJER, 1973
Dejan OKOVIČ, 1968
Uršula PRISLAN UREK, 1972
Igor TOMŠE, 1964

Številka: 094-9/2020-14
Datum: 6. 10. 2020

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6012.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Vid BANIČ, 1995
Tilen KAVČIČ, 1985
Iztok KUŽEL, 1976

Številka: 094-9/2020-15
Datum: 30. 11. 2020

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6013.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika

GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Matic AJDOVEC, 1983
Žiga AJSTER, 1994
Luka ANDREJC, 1994
Grega ARINGER, 1994
Ernes AVDIČ, 1980
Gašper BAJUK, 1997
Robert BALIŽ, 1968
Aleš BARIČIČ, 1980
Filip BAZNIK, 1996
Andrej BENČINA, 1995
Petra BENČINA, 1989
Aleš BERTONCELJ, 1969
Danijel BIZJAK, 1981
Luka BJELADINOVIČ, 1983
Živko BLAGOJEVIČ, 1996
Andreja BOGATAJ MARKELJ, 1969
Zoran BOJKOV, 1984
Andrej BOŽIČ, 1966
Matic BREŠAR, 1996
Janž BRGLEZ, 1992
Tadej BRIŠKI, 1987
Simon BRUS, 1977
David BUČAR, 1994
Davorin CINGESAR, 1988
Mario CRNOVIČ, 1994
Maksimiljan CVAJDIK, 1970
Tim ČANADI, 1983
David ČEKADA, 1981
Andrej ČESEN, 1990
Tadej ČOP, 1989
Sandi DELAČ, 1967
Aleš DOBERŠEK, 1978
Vojko DOLENC, 1959
Mihael DOLINŠEK, 1977
Sandi DRAŠKOVIČ, 1978
Anže DREMPETIČ, 1990
Sašo DRKUŠIČ, 1991
Matic FAFLIK, 1993
Jože FELE, 1969
Zvonko FERLIČ, 1975
Kristijan FILIPOVIČ, 1982
Damijan FINC, 1973
Uroš GABROVŠEK, 1968
Milena GALUF, 1981
Gašper GERBEC, 1996
Vesna GERŽINA, 1970
Elio GOLJA, 1988
Sašo GOLJA, 1984

Aleš GORIŠEK, 1970
Rok GRABNAR, 1993
Drago GRACAR, 1963
Ana GRUBAR, 1991
Mihael GRÜNWALD, 1997
Drago HARNIK, 1981
Sašo HENIGMAN, 1990
Pavel HLADNIK, 1977
Janez HOČEVAR, 1995
Darko HORVAT, 1982
Matjaž HROVAT, 1975
Matej JAGODIČ, 1982
Arti JALŠEVAC, 1994
Franci JALŠEVAC, 1977
Matjaž JAZBEC, 1978
Tadej JAZBINŠEK, 1989
Robert JELEN, 1993
Luka JENIČ, 1991
Tim JEREB, 1995
Michel JERIHA SKOČIR, 1998
Marta JEŽEK, 1967
Katja JOVANOVIČ BERČIČ, 1980
Alen JULARDŽIJA, 1990
Andrej JURJEVIČ, 1964
Aleš KACJAN, 1975
Žiga KARNIČAR, 1985
Srečko KAUČIČ, 1970
Faruk KERMENDI, 1981
Inge KEMPERLE, 1969
Anton KERIN, 1969
Matjaž KIRBIŠ, 1979
Matic KLEMENČIČ, 1989
Miha KLEMENČIČ, 1993
Uroš KLINC, 1982
Igor KOBAL, 1968
Matevž KOCJAN, 1995
Jan KOČEVAR, 1995
Tomaž KOKL, 1970
Damjan KOLAR, 1977
Slavko KOLAR, 1964
Luka KORAČ, 1984
Dejan KOREN, 1977
Iztok KOSI, 1971
Boštjan KOSTEVC, 1972
Drago KOŠIČ, 1969
Matej KOŠTI, 1991
Urban KOTNIK, 1994
Alen KOVAČ, 1985
Franci KOVAČ, 1975
Gregor KOVAČIČ, 1991
Primož KOZJEK, 1976
Rok KRAJNC, 1995
Jože KRALJ, 1986
Matija KRAŠOVEC, 1987
Mitja KREGAR, 1986
Klemen KURET, 1997
Admir LALIČ, 1988

Aleš LANCNER, 1976
Jure LEGAN, 1984
Vojko LEVA, 1971
Primož LEVIČAR, 1994
Martin LIČEN, 1981
Robert LIPOVŠEK, 1976
Nenad LJUBANIČ, 1983
Klaudio LOKAR, 1993
Matevž LONGAR, 1995
Rajko LOTRIČ, 1962
Drago MAGDIČ, 1962
Simon MAJER, 1973
Marko MAJERLE, 1982
Jaka MAK, 1975
Saša MARKOVIČ, 1984
Stojan MARN, 1963
Aleš MATKOVIČ, 1977
Andrej MIKLIČ, 1983
Jan MIKULIČ, 1988
Bogdan MUHIČ, 1971
Marko MURN, 1993
Alan NEDELKO, 1974
Tomaž NOSAN, 1980
Venčeslav NOVAK, 1982
Davor OFAK, 1981
Aleksandra OGRIN, 1996
Boštjan OMAN, 1967
Branko OVIJAČ, 1970
Shawn David PARKER, 1993
Jure PAVLIČ, 1996
Darko PAVLOVIČ, 1970
Janko PEPELNJAK, 1976
Matej PERKO, 1982
Boštjan PESERL, 1985
Denis PETEK, 1989
Marko PETEK, 1968
Stipo PETRUŠIČ, 1964
Peter PIBERNIK, 1993
Gašper PIRC, 1990
Martin PLAHANC, 1994
Irma PLAVEC, 1991
Barbara POČAK, 1981
Matej PODBOJ, 1975
Marko POLANEC, 1981
Uroš PRIMON, 1975
Jurij RADUHA, 1974
Aleš RAJŠEK, 1971
Gašper RAJŠEL, 1993
Blaž RAKAR, 1984
Miha RAKAR, 1980
Barbara RAMŠAK, 1978
Sašo RAVNIK, 1995
Jakob REVINŠEK, 1991
Blaž REŽEK, 1990
Mateja REŽONJA, 1986
Uroš RIBIČ, 1992
Sergej RODMAN, 1976

Franc ROGINA, 1973
Tadej ROŽIČ, 1989
Niko RUDOLF, 1968
Nik RUPNIK, 1991
Marko SAJOVIC, 1978
Sergej SAVOV, 1974
Miha SEMPRIMOŽNIK, 1992
Andrej SIMONIČ, 1986
Robert SIMONIČ, 1972
Andrej SKERLOVNIK, 1968
Grega SLAK, 1992
Emir SOFTIČ, 1979
Peter SOJER, 1981
Gašper SOTLER, 1991
Tomaž STARIČ, 1992
Gregor SUŠANJ, 1978
Rado SVENŠEK, 1965
Vito SVETINA, 1980
Timon SVETLIN, 1994
Sašo ŠEME, 1987
Anton ŠEMEN, 1974
Igor ŠEPEC, 1968
Nadja ŠIBILA, 1982
Štefan ŠIFTAR, 1985
Denis ŠIMAC, 1981
Jaka ŠKOF, 1992
Silvester ŠKOF, 1991
Jura ŠMON, 1976
Aljoša ŠOBA, 1980
Matevž ŠPINDLER, 1978
Klemen ŠTAVBAR, 1979
Denis ŠTEMBERGER, 1965
Denis ŠTINGL, 1990
Aleksander ŠTURBAJ, 1991
Petra ŠTURM TOMAŽIN, 1979
Anton ŠUŠTARIČ, 1976
Rok ŠVAJGER, 1991
Igor TOMAŠIČ, 1964
Peter TOMC, 1990
Renato TRAJBAR, 1985
Aleš TURK, 1990
Boris TURK, 1979
Marko TURK, 1992
Marko TUSULIN, 1981
Luka UCMAN, 1985
Matej UHAN, 1989
Alem UKIČ, 1994
Ivan URBANČIČ, 1981
Žiga VEGNUTI, 1988
Gregor VESELIČ, 1988
Nejc VIDRIH, 1993
Aleksandar VIGNJEVIČ, 1977
Dejan VIRAG, 1970
Žiga VIRANT, 1981
Katja VLAJ GOLEŽ, 1975
Miloš VODOPIVEC, 1961
Primož VOGRINC, 1993

Bernarda VOLČANJK PERČIČ, 1970
Andrej VOLČIČ, 1971
Franci VOLČIČ, 1964
Matjaž VOLOVEC, 1979
Saša VORKAPIČ, 1987
Jože VOVKO, 1990
Lovro VRČKO, 1992
Daniel VRTAČNIK, 1984
Igor VRTAČNIK, 1975
Matjaž ZAMUDA, 1967
Samo ZANOŠKAR, 1963
Anton ZAVODNIK, 1970
Aljaž ZIDAR, 1990
Rudi ZUPANČIČ, 1990
Aleš ŽAGAR, 1972
Mitja ŽALAC, 1990
Borut ŽIČKAR, 1996
Gregor ŽLEBIR, 1973
Luka ŽNIDARČIČ, 1979

Številka: 094-9/2020-16
Datum: 1. 12. 2020

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6014.

Na podlagi člena 63. a Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, št. 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in drugega odstavka 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/2003, 119/07 in 88/15) izdajam

UKAZ
O POTRĐITVI RAZREDA
NIŽJIM VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. potrditev IV. razreda:
Bor SUŠNIK, 1974

II. potrditev III. razreda:
Martina DRAGOJEVIČ, 1978

III. potrditev I. razreda:
Dimitrij MARC, 1975
Robert MESARIČ, 1975
Sergeja SIRK, 1977

Številka: 811-7/2020-59
Datum: 18. 12. 2020

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6015.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18), Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, in Ukaza o priznanjih Poveljstva sil Slovenske vojske št. 094-4/2018-29, z dne 31. 7. 2018, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA SIL SV

I. BRONASTO MEDALJO PS
prejme:
Andraž LESICA, 1982

II. POHVALO POVELJNIKA PS
prejme:
Blaž PLANINC, 1984

Številka: 094-3/2020-65
Datum: 27. 10. 2020

Brigadir
Miha ŠKERBINC
POVELJNIK SIL SV

6016.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 72. BR št. 094-3/2013-170, z dne 15. 1. 2014, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
72. BRIGADE SV

I. SREBRNO MEDALJO 72. BR
prejmejo:
Boštjan BAŠ, 1974
Peter ČUDEN, 1970
Vasilije MARAŠ, 1960

II. BRONASTO MEDALJO 72. BR
prejmejo:
Lidija GROS, 1976
Bojan JAN, 1962

Renato KRIZANIČ, 1962
Cvetka PODBREGAR, 1966
Andrej RAJŠP, 1977
Andrej SKODIČ, 1972
Miro ŠPACAPAN, 1972
Iztok VIZJAK, 1974

III. POHVALO POVELJNIKA 72. BR
prejmejo:
Iva ČURUVIJA, 1990
Aljaž DUŠAK, 1982
Anton FENRIH, 1984
Robert HORVAT, 1971
Gorazd KATIČ, 1984
Tadej KOKOL, 1987
Iztok KOSTANJEVEC, 1969
Zoran KOVAČIČ, 1986
Danijel KRAJNC, 1988
Aleksander KRAMBERGER, 1989
Ivan MLAKAR, 1975
Vahid PAVLOVIČ, 1984
Andrej REŽONJA, 1985
Damjan ŠKET, 1982
Boštjan ŠPACAPAN, 1971
Boštjan ŠPILAK, 1978
Bernard TANŠEK, 1978
Aljaž TAŠKAR, 1990
Denis TURNŠEK, 1994
Ladislav VUK, 1968
Roman ZAVEC, 1981
Tomaž ZAVOLOVŠEK, 1981

IV. ZAHVALO POVELJNIKA 72. BR
prejmeta:
TGH, D. O. O.
Miran TIVADAR, 1961

Številka: 094-3/2020-66
Datum: 23. 11. 2020

Brigadir
Peter ZAKRAJŠEK
POVELJNIK 72. BRIGADE

6017.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza ŠPE št. 094-4/2015-704, z dne 9. 11. 2015, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠPORTNE ENOTE SV

I. SREBRNO MEDALJO ŠPE
prejmeta:
Iztok ARBAJTER, 1971
Janja GARNBRET, 1999

II. BRONASTO MEDALJO ŠPE
prejmeta:
Anja OSTERMAN, 1993
Tina ŠUTEJ, 1988

III. POHVALO POVELJNIKA ŠPE
prejme:
Ana UMER, 1990

IV. ZAHVALO POVELJNIKA ŠPE
prejmejo:
Gašper KATRAŠNIK, 1995
Anja KLINAR, 1988
Maja SAJOVIC, 1975

Številka: 094-3/2020-67
Datum: 1. 12. 2020

Podpolkovnik
Jure VELEPEC
POVELJNIK ŠPE

6018.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 74. PEHP št. 094-3/2013-169, z dne 15. 1. 2014, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
74. PEHOTNEGA POLKA SV

ZLATO MEDALJO 74. PEHP
prejme:
Boris PAVALEC, 1962

Številka: 094-3/2020-73
Datum: 16. 12. 2020

Podpolkovnik
Jure HIMELRAJH
POVELJNIK POLKA

6021.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 –

uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 15. PVL št. 094-5/2013-167, z dne 8. 11. 2013, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
15. POLKA VOJAŠKEGA
LETALSTVA SV

I. SREBRNO MEDALJO 15. PVL
prejme:
Daniel BEZJAK, 1986

II. BRONASTO MEDALJO 15. PVL
prejmejo:
Jani HROVAT, 1974
Franci MEŽAN, 1961
Mihael PAVŠIČ, 1969
Peter Pavel SMRKOLJ, 1981
Matej TOMŠE, 1969
Tadej TROJNER, 1988

III. BRONASTO PLAKETO 15. PVL
prejme:
Milan KRANJEC, 1964

IV. POHVALO POVELJNIKA 15. PVL
prejmejo:
Miha BOŽIČ, 1988
Andrej FIORELLI, 1985
Matic GOMBOC, 1987
Robert HAUER, 1981
Matej KALUŽA, 1971
Nuša KELNARIČ, 1989
Marjan KRULC, 1971
Aleš MIŠJAK, 1988
David NECMESKAL, 1993
Žiga ŠTEKOVIČ, 1990
David VERVEGA, 1975

V. ZAHVALO POVELJNIKA 15. PVL
prejmejo:
Damjan DEDUKIČ, 1963
Roman DEDUKIČ, 1963
Uroš GANZA, 1960
Dušan PETROVIČ, 1966

Številka: 094-3/2020-68
Datum: 6. 1. 2021

Podpolkovnik
Janez GAUBE
POVELJNIK POLKA

MRAZ

BESEDILO Igor Fortuna
FOTO Bruno Toič

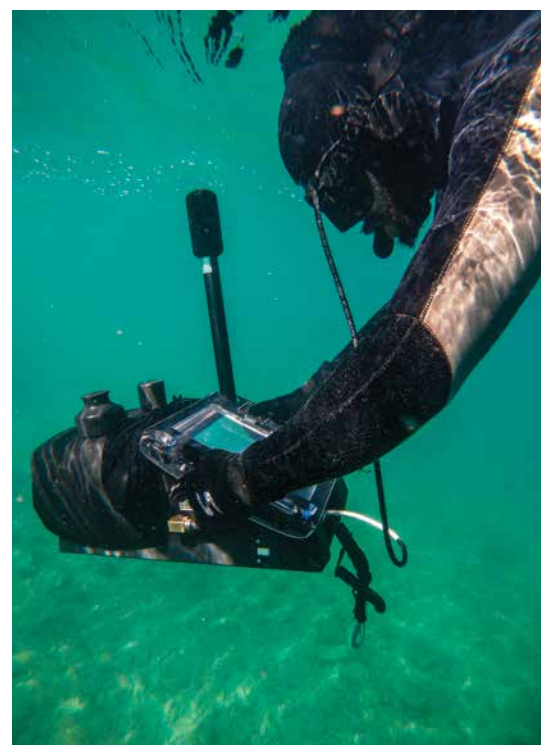
Mraz sam po sebi ni nevaren, saj ga pozimi vsi pričakujemo. Nevaren pa je, če ga podcenjujemo, na primer, ko se pomanjkljivo oblečeni za kratek čas odpeljemo nekam z avtomobilom, v katerem smo ob vključenem gretju na toplem. Kaj pa, če se nam avtomobil na poti pokvari, in to v najodročnejšem predelu brez signala mobilnega telefona? Da ima hudič res mlade, ugotovimo, ko začne še obilno snežiti.

Veliko virov navaja, da je v takem primeru treba počakati ob avtomobilu, vendar je težko presoditi, kaj je najbolj pravilno. Če vemo, da nas bo kdo pogrešal oziroma iskal, potem je to mogoče res najboljša, sicer pa se lahko stvari zapletejo. Pozimi so dnevi kratki in noči mrzle. Če smo pomanjkljivo oblečeni, nam bo čakanje v avtomobilu samo delno koristilo. Kmalu nas bo namreč začelo zebsti in tresti, kar je prvo znamenje, da oddajamo več toplote, kot je proizvedemo. Smo pa v avtomobilu vsaj zaščiteni pred vetrom. Za take primere je v avtomobilu vedno dobro imeti volneno odejo, s katero se lahko pokrijemo tudi, kadar stojimo v koloni in zaradi porabe goriva ne moremo imeti ves čas prižganega motorja. Vendar, če bi jo res vsi imeli, bi bila to verjetno zgodba s srečnim koncem. Pred odločitvijo o naslednjem koraku moramo torej temeljito razmisliti. Včasih vemo, da od civilizacije nismo oddaljeni več kot nekaj kilometrov. To poleti ni težava, drugače pa je pozimi, sploh ko zapade več snega. Zavedati se namreč moramo, da lahko nekaj kilometrov hoje v snegu traja tudi več ur, pri čemer si bomo prizadevali, da bi čim prej prišli na toplo. Zato se bomo, čeprav smo pomanjkljivo oblečeni, preznajili. Obutev bo kmalu mokra, prav tako vsa oblačila. Iz te zagate nas lahko reši samo dobra

fizična pripravljenost. Toda kaj narediti, če fizično nismo pripravljeni in nam moči zaradi obilice snega zmanjkuje, še preden dosežemo cilj? Po prepričanju nekaterih bi se morali prej ustaviti, pripraviti na nočitev, zakuriti ogenj itn. Toda kaj, če se hiša skriva za ovinkom, mi pa bivakiramo nekaj sto metrov stran? Najprej je treba opozoriti na to, da pozimi ne hodimo ven pomanjkljivo oblečeni. Če vemo, da bomo nekaj ur nekje čakali v mrazu in snegu, se moramo toplo obleči. Prav tako je poleg odeje v avtomobilu dobro imeti tudi tako imenovani pribor za preživetje. Preden zapustimo avto, bi morali iz njega vzeti vse, kar bi nam lahko koristilo. Vendar veliko ljudi odide praznih rok, ker so prepričani, da je rešitev čisto blizu. Če dobro pogledamo, bomo v avtomobilu zagotovo našli kaj uporabnega. Prevleke bodo služile kot dodaten sloj čez oblačila, pena pa kot dodaten sloj izolacije. Kakšen del oblazinjene strehe lahko uporabimo tudi kot pokrivalo. Zelo pomembno je, da ob cesti postavimo znak in tako opozorimo nase ter da v avtomobilu pustimo sporočilo, v katero smer smo odšli. Zaščititi se moramo pred mrazom. Veter je lahko naš velik sovražnik, saj imamo zaradi njega kljub ne tako nizkim temperaturam občutek, da je veliko bolj mrzlo. Podhlajeni smo lahko že pri temperaturi malo nad nič stopinj Celzija. Tudi zaradi slabe in mokre obutve izgubljam toploto, čeprav sem nekoč slišal pogovor: če te zebe v noge, si daj kapo na glavo. Največ toplote namreč izgubljam na glavi, pravijo, da več kot polovico vse toplote. Snega se, če je le mogoče, ne dotikajmo z golimi rokami. In nikakor si ne drgnimo rok s snegom, da bi se ogreli. Če stojimo na snegu, bomo kmalu začutili hlad. Že samo nekaj vejic pod nogami pomaga. Nikoli tudi ne sedimo na snegu, saj tako oddajamo veliko toplote, ki jo potrebujemo. Roke si lahko za prvo silo ogrejemo s pihanjem vanje, lahko pa si jih damo pod majico, za pas ali med noge. Prsti bodo verjetno najprej mrzli, tako na rokah kot na nogah. Tisti na nogah so še v večji nevarnosti, še posebej, če so naše noge mokre. Časopisni papir je dober izolator, zato si ga ovijmo povsod, kjer nas zebe. Če smo v paru, lahko drug drugemu grejemo noge z golo kožo. Po prepričanju nekaterih snega ne bi smeli jesti, vendar to ne drži popolnoma. Res je, da s topljenjem snega v ustih izgubimo nekaj toplote, vendar lahko s tako pridobljeno tekočino pogasimo žejo. Ob tem sicer dodatno ohlajamo telo, vendar samo toliko, da dobimo nujno potrebno količino tekočine. Je pa nespametno sneg pogoltniti, saj bomo tako ohlajali notranjost telesa. Tudi alkohol ni dobra izbira za pitje v takih okoliščinah. V takih razmerah ni prave in napačne poti, nekaj se lahko izkaže za pravilno, nekaj pa za napačno. Zato je treba prej razmišljati in ne čakati, da v podoben položaj sploh pridemo. Že danes pomislimo, kaj bi nam olajšalo izhod iz take situacije, in se pripravimo nanjo, vsaj tako, da damo v avtomobil kako stvar, ki je sicer v njem nimamo.

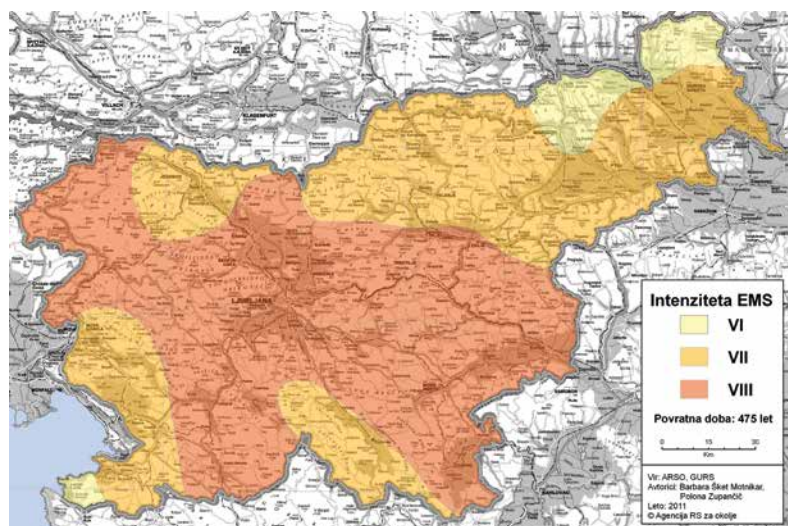

MORNARICA SLOVENSKE VOJSKE PRAZNUJE

Pripadniki 430. mornariškega divizionu Slovenske vojske so 30. januarja praznovali 28-letnico rodu pomorstvo in obletnico nastanka prve pomorske enote Slovenske vojske. Dan enote praznujejo v spomin na dogodek iz leta 1993, ko se je 30. januarja v Marini Portorož slovesno predstavila mornariška enota Slovenske vojske in dobila bojno zastavo. 430. mornariški divizion je taktična enota polkovne ravni, podrejena Poveljstvu sil SV, s sedežem v Vojašnici slovenskih pomorščakov v Ankaranu. Enota deluje na morju, obali, rekah in jezerih, in sicer samostojno ter v sodelovanju z drugimi enotami Slovenske vojske. Njene temeljne naloge so obramba morja in obale, zagotavljanje in krepitev pomorske varnosti ter prispevek k mednarodnemu miru in stabilnosti. Enota s svojimi zmogljivostmi sodeluje tudi v sistemu zaščite in reševanja, predvsem pri iskanju in reševanju na morju ter omejevanju in pomoči ob ekoloških nesrečah na morju.

DRŽAVNA IN MEDNARODNA VAJA PRIPRAVLJENOSTI NA POTRES

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Slovenija leži na potresno nevarnem območju, zato se lahko tudi pri nas zgodijo podobno močni potresi kot lani na Hrvaškem. Za večjo pripravljenost je Uprava RS za zaščito in reševanje letos napovedala dve vaji, s katerima bodo preverjali odzivanje ob močnem potresu. Teoretična vaja na državni ravni bo potekala marca, mednarodna vaja civilne zaščite SIQUAKE 2021 z mednarodnimi reševalnimi enotami pa bo predvidoma izvedena julija. Na vajah se bo preverjala ustreznost dosedanjega državnega načrta zaščite in reševanja ob potresu, analiza pa bo omogočila, da bodo ob ugotovljenih pomanjkljivostih naslednjo različico dopolnili z ustreznimi rešitvami.

Generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Darko But je konec januarja na audio-video konferenci predstavil dejavnosti, povezane s potresno ogroženostjo v Sloveniji, in napovedal vaje s tega področja. Nedavni potresi na Hrvaškem nas namreč opominjajo, kako ranljivi smo ob taki

naravni nesreči in da se moramo nanjo čim bolje pripraviti. Darko But je opozoril, da več kot polovica prebivalcev Slovenije živi na območju potresne nevarnosti, pri čemer izstopajo zahodna Slovenija, Ljubljana z okolico in območje Brežic. »Slovenija je država s srednjo potresno ogroženostjo, zaradi plitvih žarišč pa so lahko učinki potresov veliki, čeprav magnitude ne dosegajo velikih vrednosti,« je pojasnil. Po karti potresne intenzitete, ki jo je Agencija RS za okolje pripravila leta 2011, pas večje potresne nevarnosti (intenziteta VIII. stopnje po evropski potresni lestvici) pokriva več kot polovico države. Karta je izdelana za povratno dobo 475 let, kar ustreza 90 odstotkom verjetnosti, da vrednosti na karti v 50 letih ne bodo presežene, ter prikazuje stopnjo pričakovanih potresnih učinkov na ljudi, predmete, zgradbe in naravo.

Z VAJAMI PREVERJAJO USTREZNOST DRŽAVNEGA NAČRTA ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Uprava RS za zaščito in reševanje ima pri odzivu na posledice potresa osrednjo koordinacijsko vlogo, kar obsega načrtovanje delovanja sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, organizacijo in delovanje vseh najpomembnejših resorjev, organizacijo izvedbe posameznih zaščitnih ukrepov in urejanje osnovnih življenjskih razmer ter oceno škode. Tako kot za druge nesreče ima Slovenija tudi za potres pripravljen Državni načrt zaščite in reševanja ob potresu, ki opisuje postopke in načine delovanja posameznih sodelujočih. Ustreznost rešitev, usklajenost sodelovanja vseh sodelujočih ter pripravljenost sil za zaščito, reševanje in pomoč se redno preverjajo z vajami. »Na vsaki vaji ugotovimo kakšno pomanjkljivost, nedoslednost ali vrzel, ki jo dopolnimo z rešitvijo v naslednji različici načrta,« je pojasnil Darko But in napovedal, da bo letos poudarek prav na vajah odzivanja ob močnem potresu.

PREDPOSTAVKA BO MOČAN POTRES V LJUBLJANI

Vaja Potres 2021, ki jo organizirata Uprava RS za zaščito in reševanje ter Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, bo na državni ravni potekala februarja ali v prvi polovici marca. Vadbenci bodo poveljniki in štab Civilne zaščite Republike Slovenije, vlada, ministristva in vladne službe,

Karta potresne intenzitete s povratno dobo 475 let (VIR: ARSO)

določeni z Državnim načrtom zaščite in reševanja ob potresu. Vajo bodo ocenjevali inšpektorji, vodstvo vaje pa bo v največ 30 dneh pripravilo končno analizo vaje. Scenarij vaje predpostavlja, da se je dopoldne v Ljubljani in okolici zgodil močan potres, ki je najmočnejše prizadel staro mestno jedro in druge lokacije v mestu. Telefonske in internetne povezave so nedostopne, motene so oskrba z vodo, ogrevanjem in elektriko ter prometne povezave, zaradi uhajanja plina je veliko požarov. Več ljudi je mrtvih, ranjenih in zasutih pod ruševinami. »Namen vaje je, da na podlagi izkušenj s štabne vaje februarja 2020 in izkušenj pri potresih na Hrvaškem preverimo odziv na potres v naši državi, predvsem pa, ali so naloge državnih organov zdaj ustrezno opredeljene, še posebej ob upoštevanju koronavirusa,« je izpostavil Darko But. Vaja bo potekala na sedežih ministrstev ali v izobraževalnem centru zaščite in reševanja na Igu, odvisno od epidemioloških razmer. Predvidoma julija bo sledila še praktična vaja SIQUAKE 2021 s podobno predpostavko. Ta vaja je bila predvidena že leta 2020, vendar je bila zaradi epidemije prestavljena. Na njej bodo poleg številnih slovenskih partnerjev in udeležencev sodelovale tudi reševalne enote iz Avstrije, Hrvaške, Italije, Madžarske in Nemčije, osredotočena pa bo na operativno delovanje ter usklajevanje enot na terenu. Ob izkušnjah na Hrvaškem, kjer so se kmalu po potresu odzvali številni prostovoljci, je Darko But povedal, da bodo tudi temu vidiku namenili več pozornosti.

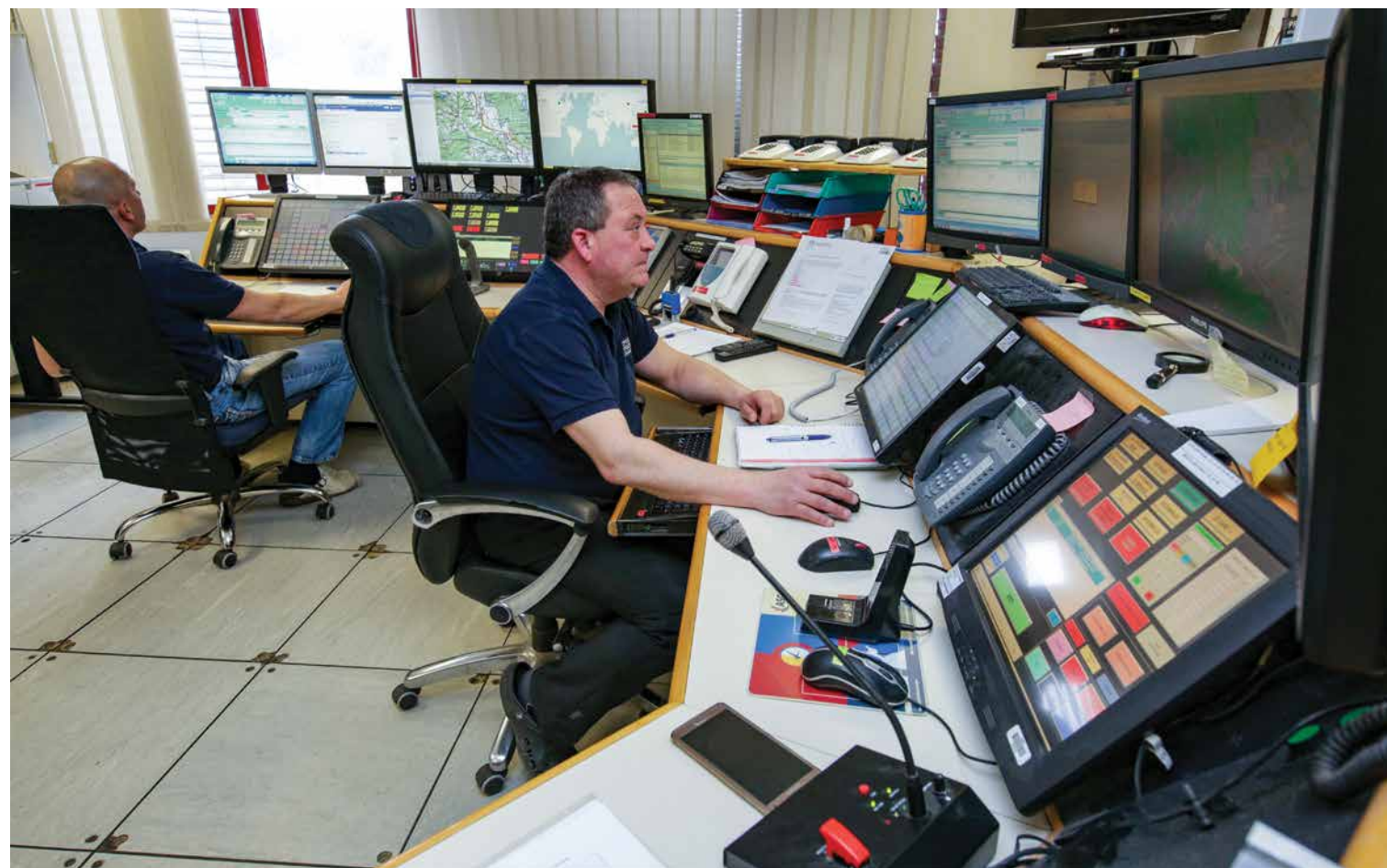
VAJE TUDI NA REGIJSKI IN LOKALNI RAVNI

Poleg osrednjih vaj s tematiko potresa bo Uprava RS za zaščito in reševanje na državni ravni letos izvedla še teoretično vajo preverjanja odzivanja ob jedrski nesreči in simulacijsko vajo preverjanja odzivnosti ob pojavu afriške prašičje kuge. Na regijski ravni pa bodo z vajami preverjali odzive ob nesreči na morju in ob nesreči v avtocestnem predoru. Manjše vaje bodo potekale tudi na lokalni ravni ali v okviru različnih društev in organizacij.

LETA 2020 514.653 KLICEV NA ŠTEVILKO 112

BESEDILO Vesna Predovnik, URSZR/CORS
FOTO Bruno Toič

Operativno-komunikacijske naloge opazovanja, obveščanja in alarmiranja 24 ur na dan 365 dni v letu opravljajo Center za obveščanje Republike Slovenije in 13 regijskih centrov za obveščanje, ki se odzivajo na klic v sili na telefonsko številko 112. Z delovanjem regijskih centrov so vsem državljanom dostopni nujna medicinska pomoč, hitro aktiviranje različnih reševalcev, predvsem gasilcev, ter ustrezno odzivanje različnih reševalnih služb ob naravnih in drugih nesrečah.

LANI ZA VEČ KOT TRI Odstotke več klicev v sili kot predlani

V 13 regijskih centrih za obveščanje po Sloveniji so leta 2020 po zadnjih podatkih prejeli 514.653 telefonskih klicev na pomoč na telefonsko številko 112, kar je povprečno več kot 1410 klicev na dan.

V primerjavi z letom 2019 je bilo klicev več za 3,24 odstotka. Med regijskimi centri za obveščanje je po številu klicev na telefonsko številko 112 na prvem mestu ljubljanski s 129.579 klici, sledijo mu mariborski z 61.833 klici, celjski z 62.142 klici, kranjski s 46.847 klici, koprski z 38.257 klici in postojnski s 26.013 klici. V regijskem centru za obveščanje v Novem mestu so lani prejeli 25.809 klicev, v Novi Gorici 25.269, v Brežicah 23.055, v Murski Soboti 22.587, v Trbovljah 19.872, na Ptuj 19.692 in v Slovenj Gradcu 13.698 klicev. Največ klicev na številko 112 v eni uri na območju celotne Slovenije, v kar so bili vključeni vsi regijski centri za obveščanje, je bilo 30. avgusta 2020 med 16. in 17. uro, in sicer 733. Skupno je bilo ta dan na območju celotne Slovenije največje število klicev na številko 112, in sicer 3450. Ta dan je obsežnejše neurje z močnim vetrom in točo zajelo dober del države ter povzročilo večjo gmotno škodo. Po zapisanih podatkih sistema za poročanje in intervencije SPIN je bilo 351 dogodkov povezanih z neurjem, v intervencijah pa je bilo aktiviranih 191 gasilskih enot, ki so posredovale na 714 lokacijah.

NAJVEČ KLICEV ZA NUJNO MEDICINSKO POMOČ

Največ klicev na telefonsko številko 112 v eni uri, in sicer 444, je bilo v Regijskem centru za obveščanje Ljubljana 29. julija 2020 med 22. in 23. uro. Na Ptuj 30. avgusta 2020 med 17. in 18. uro prejeli 364 klicev, v Celju pa 340 klicev isti dan med 16. in 17. uro. Ta dneva je nekatere dele Slovenije namreč zajelo obsežnejše neurje. Največ dohodnih klicev po mesecih in vrstnem redu je bilo marca, avgusta in julija. Leta 2020 so operaterji

Operaterji v centrih za obveščanje so se na večino klicev odzvali v dobrih petih sekundah.

opravili tudi 262.682 povratnih oziroma odhodnih klicev in 51.389 prevezav. Večina klicev na telefonsko številko 112 pomeni aktiviranje predvidenih reševalnih enot in intervencijo. Tudi leta 2020 so ljudje največkrat, to je 142.522-krat, klicali, ker so potrebovali nujno medicinsko pomoč. V takih primerih operater v regijskem centru za obveščanje preusmeri klic v najbližji center za nujno medicinsko pomoč. Podatke, koliko klicem za nujno medicinsko pomoč je sledila intervencija, imajo centri za nujno medicinsko pomoč, ki tudi odločajo o nujnosti in vrsti intervencije. Operaterji so opravili

NAJPOGOSTEJŠI DOGODKI LETA 2020

5895

tehnična in druga pomoč

4445

požari in eksplozije

1948

nesreče v prometu

še 12.815 klicev na policijo, 19.096 na gasilske organizacije ter 88.249 na druge službe iz sistema zaščite in reševanja. Operaterji so se na 90 odstotkov klicev odzvali le v 5,53 sekunde, v 90 odstotkih vseh klicev je pogovor trajal manj kot 81,13 sekunde, najdlje pa približno 125 sekund. V 13 regijskih centrih za obveščanje so lani skupno prejeli tudi 12.833 sporočil na številko za klic v sili. Uprava RS za zaščito in reševanje pa hrani podatke o intervencijah vseh drugih reševalnih služb.

NAJVEČKRAT POSREDOVALA PROSTOVOLJNA GASILSKA DRUŠTVA

Ob podrobnejšem pregledu dogodkov 14. januarja 2021 na podlagi zaključnih in potrjenih poročil vodij intervencij v sistemu SPIN je bilo zaradi nesreč 22.182 intervencij, na katerih je sodelovalo 174.221 pripadnikov različnih sil iz sistema zaščite in reševanja. Največ intervencij je bilo februarja, in sicer 3003, sledita avgust z 2951 intervencijami in julij z 2627 intervencijami. Največ posredovanj so opravila teritorialna prostovoljna gasilska društva, in sicer 18.647. Poklicne gasilske enote so posredovale 9288-krat, Gorska reševalna zveza Slovenije 599-krat, v kar je vključeno tudi šest posredovanj vodnikov reševalnih psov Gorske reševalne zveze Slovenije, Državna enota za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi pa 521-krat. Leta 2020 so največkrat aktivirali gasilce, in sicer kar 28.127-krat, gorske reševalce 593-krat, enote z reševalnimi psi pa 83-krat. Skupno je bilo lani 28.845 intervencij.

LETA 2020 SKORAJ 16.900 DOGODKOV

Leta 2020 je bilo v Sloveniji 16.895 različnih dogodkov, kot so naravne in druge nesreče, nesreče v prometu, požari in eksplozije, onesnaženja, nesreče z nevarnimi snovmi, najdbe neeksplozivnih ubojnih sredstev, motnje oskrbe in poškodbe objektov, tehnična in druga pomoč ter nepotrebne oziroma lažne intervencije, v katerih so poleg drugih služb posredovale tudi sile za zaščito, reševanje in pomoč. S pravočasnim in učinkovitim ukrepanjem ter pomočjo prizadetim so reševalci nedvomno prispevali k zmanjšanju škode in drugih posledic, ki so jih povzročile naravne in druge nesreče.

V VOJSKI JE POMEMBEN KOLEKTIV

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič in osebni
arhiv Leona Miheliča

Nekdanji pripadnik Slovenske vojske štabni vodnik Leon Mihelič iz Črnega Potoka pri Kočevju je v specialnih silah svoji domovini služil od začetka ustanovitve slovenskih oboroženih sil. Sodeloval je v osamosvojitveni vojni in nato postal pripadnik Specialne brigade MORiS, pozneje preimenovane v Enoto za specialno delovanje. V enoti je v različnih vlogah in na različnih dolžnostih deloval vse do upokojitve pred dobrim letom dni. Na svojo bogato poklicno pot je ponosen in poudarja, da mu ni bilo nikoli žal odločitve, da se zaposli v vojski. Zanj to ni bila le služba, temveč način življenja. V tretjem življenjskem obdobju čas najraje preživlja z družino in v bližnjih gozdovih s svojim psom, veliko časa pa nameni tudi lovstvu, ki je že od mladosti eden izmed njegovih hobijev.

Prijatelji in nekdanji kolegi iz Slovenske vojske Leona Miheliča poznajo pod vzdevkom Mungo, ki ga je dobil zaradi svoje hitrosti in vzdržljivosti pri igranju nogometa že v zgodnji mladosti. »Vzdevek se me je prijel in se obdržal tudi v vojaških vrstah,« nam je z nasmeškom pojasnil nekdanji pripadnik Enote za specialno delovanje, ki od rojstva živi v Črnem Potoku. Šolal se je v Kočevju in se po srednji poklicni šoli zaposlil v lesnoobdelovalnem obratu Lik. Nato so se zgodili prelomni trenutki za slovensko državo in tudi za njegovo poklicno pot. V vojni za Slovenijo je deloval v 30. razvojni skupini v Policijskem vođu v Kočevski Reki in se odločil, da bo postal del nastajajoče vojske. Leta 1992 se je še ne tridesetleten pridružil Specialni brigadi MORiS. »Bilo je veliko adrenalina in domoljubja,« se je spomnil tistih časov. Žalosti pa ga, da veliko ljudi pozablja prelomne dogodke slovenske zgodovine, mladi pa jih preslabo poznajo. Menjava poklica ni bila težka, saj mu je bila vojska vedno blizu: »Dobro sem se odrezal že ob služenju vojaškega roka v Jugoslaviji, od nekdanj sem bil športno aktiven in ukvarjal sem se z lovstvom.«

BITI SPECIALEC JE NAČIN ŽIVLJENJA

Svojo pot v specialni enoti SV je začel kot vojak. Leta 1994 je končal Šolo

za podčastnike, bil poveljnik oddelka in se nato pridružil bojni skupini. Bil je tudi inštruktor novim pripadnikom specialne enote, ki jih je učil predvsem topografije in taktike. »Znanje in izkušnje sem predajal veliko mladim. Poznajo se spremembe v generacijah, predvsem pri uporabi elektronskih pripomočkov, računalnikov in telefonov. To mladi zdaj bolj obvladujejo. Toda pri preživetju v naravi telefon s prazno baterijo ne bo pomagal, zato se je treba znati drugače orientirati v naravi. Treba je poznati tudi osnove,« je pojasnil nekdanji inštruktor. Meni, da je za bodoče pripadnike specialnih sil pomembno, da si želijo postati del te elite enote in da se za to, kolikor je mogoče, potrudijo. »Če je želja močna, je ni težko uresničiti. Za fizično pripravo so objavljeni programi, psihično pa moraš biti stabilen in imeti trdo kožo. To je način življenja z veliko odrekovanja, vendar prinaša tudi veliko zadovoljstva,« je povedal Leon Mihelič.

POMEMBNA JE PODPORA DOMAČIH

Ob opravljanju zahtevnih in odgovornih nalog je bila za Leona Miheliča pomembna tudi podpora domačih, žene in hčera, s katerimi so zelo povezani. »Veliko sem bil odsoten zaradi številnih usposabljanj in vaj, bil sem tudi na šestih misijah. Pomembno je, da so ob

Kot inštruktor SV je deloval v mednarodni operaciji v Maliju.

V družbi žene, hčerke (druga hčerka živi v Kopru) in psa Bara

»Dobra ekipa me je vedno motivirala. Vojska je kolektiv. Posameznik ni pomemben in vojska je tako močna, kot je močan njen najšibkejši člen.«

odhodu odnosi doma urejeni. Dekleta so se morala sama znajti. Večkrat so se pošalila, da grem na misije vedno pozimi, da mi ni treba odmetavati snega,« je pripomnil podčastnik, ki ga je dolžnost na poklicni poti vodila v Mali, Bosno in Hercegovino, Libanon ter trikrat v Afganistan. »Mednarodne izkušnje so pomembne, predvsem pa v tujini spoznaš, v kakšnih razmerah živijo ljudje po svetu, in znaš veliko bolj ceniti stvari doma. Še premalo se zavedamo, kako nam je lepo,« je poudaril. V vojski mu ni bilo vedno lahko, vendar je težke stvari hitro pozabil, med najlepše spomine pa uvršča različna usposabljanja, tudi vaje v Združenih državah Amerike, pridobivanje specialnega znanja, kot sta padalstvo in potapljaštvo, predvsem pa tovarništvo, ki ga v kolektivu specialnih sil ni nikoli manjkalo. »Dobra ekipa me je vedno motivirala. Vojska je kolektiv, posameznik ni pomemben in vojska je tako močna, kot je močan njen najšibkejši člen,« je razložil. V težkih trenutkih so si s kolegi velikokrat pomagali tudi s humorjem. Poklicno pot je po 27 letih služenja domovini končal kot poveljnik oddelka v vadbenem centru Škrilj leta 2019.

NA LOVU SE SPROSTI

Hkrati z vojsko se je Leon Mihelič v začetku 90. let prejšnjega stoletja zapisal tudi lovstvu. Ob upokojitvi si je kupil psa pasme bavarski barvar, ki je odličen krvosledec in mu zdaj dela družbo. »Krvosledci so lovski psi, specializirani za iskanje ranjenih živali. Imajo izvrsten voh in izrecno iščejo sled poškodovane divjadi,« je pojasnil. S svojim psom Barom je osvojil tudi naslov državnega prvaka v krvosledništvu. Za Leona Miheliča je lov sprostitev, saj ob tem veliko časa hodi in preživi v naravi, ob opazovanju živali. »Glavni cilj ni ulov,« je razložil. Je tudi član Lovske družine Predgrad in lovski čuvaj ter skrbi za spoštovanje zakona o divjadi in lovu. »Dnevi v pokoju so kratki, saj je vedno treba kaj postoriti okoli hiše,« je povedal ob koncu pogovora, zato mu ni nikoli dolgčas. Veliko se sprehaja po bližnjih gozdovih ali je kako drugače športno aktiven. V dokaz nam je pokazal modrico na roki, ki jo je dobil med igranjem hokeja z vaško mladino. Poleti in po sprostitvi protikoronskih ukrepov pa načrtuje več druženja z dvoletno vnučko, ki živi na Obali.

CESARSKO-KRALJEVA MORNARICA NA JADRANU

BESEDILO Rok Filipčič, Vojaški muzej SV
FOTO knjiga Veliki rat na Jadranu
1914.–1918.

Podmornica U5
med plovbo

V preteklih letih, ko smo se spominjali začetka in konca prve svetovne vojne, je bilo veliko povedanega in napisanega o njej. Osrednja tema je bila seveda soška fronta, ki je večinoma potekala na ozemlju Slovenije. V javnosti pa skoraj ni bilo omenjeno dogajanje na Jadranskem morju, v katerem je sodelovalo veliko Slovencev s poveljnikom avstro-ogrske mornarice velikim admiralom Antonom Hausom na čelu. Ta je poveljevanje nad avstro-ogrsko vojno mornarico prevzel leta 1913. V čin velikega admirala, ki je bil najvišji čin avstro-ogrske vojne mornarice, je napredoval leta 1916.

AVSTRO-OGRSKA VOJNA MORNARICA JE BILA HITRO VKLJUČENA V DOGODKE, KI SO ZAČELI VOJNO

Sarajevskemu atentatu, v katerem sta bila 28. junija ubita avstro-ogrski prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soproga Sofija, je sledila vojna svetovnih razsežnosti, pozneje poimenovana prva svetovna vojna. Avstro-ogrska vojna mornarica je bila hitro vključena v dogodke, ki so začeli vojno. Prvi streli so

bili namreč izstreljeni 29. julija 1914 z rečnega monitorja Bodrog na srbske obrambne položaje pri Beogradu. Po sarajevskem atentatu je jahta Dalmat prepeljala trupli Franca Ferdinanda in njegove soproge Sofije iz Metkovića do izliva Neretve. Tam so ju premestili na bojno ladjo Viribus Unitis, ki ju je prepeljala vse do Trsta.

Avstro-ogrska monarhija nikoli v svoji zgodovini ni bila velika imperialna sila, zato tudi njeni vladarji niso bili zainteresirani za razvoj vojne mornarice. Začetek delovanja habsburške krone na Jadranu tako sega v leto 1786, ko so v Belgiji kupili dva kuterja, ki sta bila nameščena v Trstu. Po zatrtju revolucije v Benetkah leta 1849 se je začela intenzivna germanizacija mornarice, da se kar najbolj zmanjša italijanski vpliv v njej. Poleg tega je bilo odločeno, da se novo glavno pomorsko oporišče uredi v Pulju. Avstro-ogrska vojna mornarica je tako začela dobivati oblike sodobne pomorske sile. Na začetku prve svetovne vojne je imela 57 vojaških ladij različnih tipov in razredov, ki so bile težje od 100 ton.

Flotni sporazum Nemčije, Italije in Avstro-Ogrske iz leta 1913 je predvideval delovanje njihovih flot med vojno pod poveljstvom admirala Hausa. Glavnina flote naj bi se zbrala na območju med Messino, Augusto, Gaeto in Sardinijo ter naj bi na Sredozemlju delovala proti francoski in britanski floti. 28. julija 1918 je Avstro-Ogrska napovedala vojno Srbiji. Sledile so vojne napovedi med različnimi evropskimi državami. Italija, sicer članica centralnih sil, se je odločila ostati nevtralna in tako so propadli načrti o skupnih pomorskih operacijah članic centralnih sil.

18. julija 1914 je poveljstvo avstro-ogrske mornarice prejelo nalogo popolitve z zalogami. Čez štiri dni je bila ukazana vrnitev vseh vojaških ladij iz tujih vod, razen zastarele zaščitene križarke Kaiserin Elisabeth, ki je bila v kitajskem Tsingtau, glavnem mestu nekdanje nemške kolonije Kiaučou. Mesto je danes poimenovano Qingdao. Iz Pulja so 22. julija 1914, še pred avstro-ogrsko mobilizacijo, izplule proti Boki Kotorski bojne ladje Radetzky, Ehzerzog Franz Ferdinand in Zrinyi, čez dva dni pa še križarka Admiral Spaun s spremstvom treh rušilcev razreda Huszar in tremi torpedovkami razreda Kaiman. Delna mobilizacija je bila ukazana 26. julija, opremljanje vseh ladij in vzpostavljanje popolne bojne pripravljenosti pa so začeli šele z objavo splošne mobilizacije 31. julija.

Ob objavi mobilizacije admiral Haus še ni vedel, proti komu se bo bojeval na morju. Vedelo se je, da bo Italija ostala nevtralna, da se britanska sredozemska flota popolnjuje z zalogami na Malti, da se je francoska flota zbrala v Toulonu in da so francoske ladje napotili v severno Afriko po kolonialne enote, ki naj bi okrepile francosko vojsko v Franciji.

OB ZAČETKU VOJNE JE IMELA AVSTRO-OGRSKA MORNARICA SEDEM PODMORNIC, MED VOJNO PA JE NJIHOVO ŠTEVILO ZELO NARASLO

Avstro-ogrsko floto so po mobilizaciji sestavljali bojna flota s poveljniško ladjo Viribus Unitis in dvema eskadrama bojnih ladij, flotilja križark z divizijo križark in dvema torpednima flotiljama, flota pomožnih ladij ter enote za obrambo obale, ki so bile sestavljene iz divizije bojnih ladij ter divizije križark. Del flote so bile tudi podmornice, za katere je na začetku vojne veljalo mnenje, da bodo služile le obrambi obale in pristanišč, vendar je kmalu postalo jasno, da so primerne tudi za samostojne naloge proti nasprotnim vojaškim ladjam ter za trgovsko vojno. Ob začetku vojne je imela avstro-ogrska mornarica sedem podmornic treh različnih razredov, med vojno pa je število podmornic zelo naraslo. Po vstopu Italije v vojno je večje število nemških podmornic plulo pod avstro-ogrsko zastavo. Ob tem je treba omeniti tudi mornariške letalske enote, katerih začetnica je bila ravno Avstro-Ogrska, ki so tudi aktivno delovale na območju Jadrana. Avstro-ogrsko mornariško letalstvo je med vojno bliskovito napredovalo. Ob začetku vojne je imelo 22 hidroplanov, ob vstopu Italije v vojno pa 47.

Admiral Haus je 2. avgusta odpoklical ladje, ki so odplule v Boko Kotorsko, ter tja v zameno poslal staro oklepno križarko Kaiser VI. s križarkama Zenta in Szigetvár. 12. avgusta so jim sledile še vojaške ladje Monarch, Wien in Budapest, ki so bile namenjene predvsem obalni obrambi, ter križarka Kaiser Franz Joseph I. Te pomorske sile so nadzorovale črnogorsko obalo in preprečevale oskrbo Črne gore po morju.

Naloge avstro-ogrske mornarice so bile po objavi italijanske nevtralnosti obdržati glavnino ladjevja v Pulju zaradi italijanske nevarnosti, braniti vzhodno jadransko obalo, zlasti njen severni del, ter v Boki Kotorski pustiti samo starejše ladjevje za blokado črnogorske obale in pristanišča Bar. 8. avgusta 1914 sta križarki Zenta in Szigetvár v spremstvu rušilca Uskoke in torpedovke 72F začeli obstreljevati črnogorsko radijsko postajo na rtu Volujica ter kolodvor in skladišča v barskem pristanišču. Čez dva dni je bila objavljena blokada črnogorske obale, ki se je opravljala samo podnevi. Izvajala sta jo bodisi Zenta bodisi Szigetvár v spremstvu rušilcev in torpedovk. Ponoči so se avstro-ogrske vojaške ladje vračale v Boko Kotorsko. Tako se je začela vojna na Jadranu. 16. avgusta zjutraj se je avstro-ogrskim vojaškim ladjam, ki so se pripravljale na napad na črnogorsko obalo, z jugozahoda približevala glavna francoske flote, z juga pa francoske in britanske oklepne križarke. Križarki Zenta se ni uspelo pravočasno umakniti v Boko Kotorsko, zato je njen poveljnik ukazal dvigniti veliko bojno zastavo in začel napad na nasprotnika, čeprav je bil domet topov na križarki Zenta prekratek. Stara križarka je bila uničena po osemnajstih minutah boja. 173 članov posadke je umrlo, 139 pa jih je priplavalo do obale ali pa so jih rešili črnogorski ribiči in so padli v črnogorsko ujetništvo. Antantno ladjevje se je po spopadu umaknilo in ni poskušalo reševati brodolomcev. 2. septembra sta rušilca Scharfschütze in Ulan v spremstvu torpedovk 64F in 66F napadla črnogorsko obalo.

Francozi so medtem razmišljali o zavzetju Boke Kotorske, vendar so se zaradi pomanjkanja vojakov odločili, da v Bar pripeljejo obalne topove, ki bi jih namestili na pobočja Lovčena ter od tam napadali avstro-ogrske trdnjave. 18. in

Avstro-ogrska monarhija nikoli v svoji zgodovini ni bila velika imperialna sila, zato tudi njeni vladarji niso bili zainteresirani za razvoj vojne mornarice.

19. septembra so skupaj s posadkami s parnika Henri Fraissinet izkrcali štiri topove kalibra 155 mm in štiri topove kalibra 120 mm. Do 19. oktobra so jih postavili na planinskem sedlu Kuk na Lovčenu ter še isti dan začeli streljati na trdnjave v Boki Kotorski. Avstro-ogrsko obalno topništvo ni bilo sposobno odgovoriti na napad, topovi na ladjah pa so imeli prekratek domet, da bi uspešno napadli francoske položaje na nadmorski višini približno 1400 metrov. Na pomoč avstro-ogrskim enotam so zato iz Pulja poslali bojno ladjo Radetzky, ki se je 22. oktobra zasedla v Tivtu. Bila je zunaj dometa francoskih topov, njeni topovi kalibra 240 mm in 305 mm pa so uspešno delovali na francoske položaje. Do 27. oktobra je padlo oziroma bilo ranjenih 21 francoskih topničarjev, zato je francoski poveljnik prekinil svojo misijo in prestavil topove za približno 1000 metrov. Francosko ministrstvo mornarice je 11. novembra prekinilo akcijo, francoske topniške posadke so se vrnile v Francijo, topove pa so pustili črnogorski vojski.

AVSTRO-OGRSKI NAČRT JE BIL, DA NASPROTNIKA POVLEČEJO V MINSKA POLJA IN GA PRESENETIJO Z NOČNIM NAPADOM

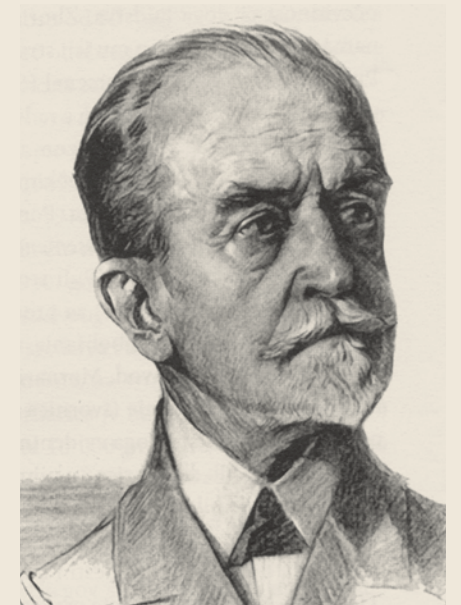
V začetku novembra je bilo na območju Jadrana največje število francoskih vojaških ladij do tedaj. Poveljstvo avstro-ogrske mornarice jim je nasproti poslalo križarko Helgoland, 12 rušilcev in štiri torpedovke. Križarka Helgoland in torpedovke so krenile v napad, Francozi pa so zbrali vse oklepne križarke in rušilce ter jih poslali proti avstro-ogrskemu ladjevju. Ladja Helgoland je s spremstvom krenila proti zahodu, vendar so nato spremenili smer proti severozahodu in severu, Francozi pa so se držali zahodne smeri. Avstro-ogrski načrt je bil, da nasprotnika povlečejo v minska polja pred Šibenikom oziroma ga presenetijo z nočnim napadom. Pomorskega spopada ni bilo in Francozi so se umaknili z Jadrana.

20. decembra so francosko podmornico Curie, ki je vplula v puljsko

pristanišče in se pri tem zapletla v ovire, napadli in potopili avstro-ogrski rušilci in torpedovke ter topovi obalne baterije Christo. Preživele člane posadke so rešili in odpeljali v ujetništvo, podmornica pa je bila pozneje dvignjena na površje, popravljena ter uvrščena v avstro-ogrsko floto kot podmornica U14. V noči s 1. na 2. marec 1915 so avstro-ogrski rušilci Csikós, Streiter in Ulan ob pomoči torpedovk 57T, 66F in 67F napadli pristanišče Bar. Torpedovke so vdrle v pristanišče, medtem ko so jih rušilci ščitili z morja. Med napadom je bil uničen star leseni pristaniški pomol, pred novim pomolom je bilo postavljeno minsko polje, potopljena je bila tudi jahta Rumija, ki je bila kraljeva jahta črnogorskega kralja Nikole I. Petrovića Njegoša. Črnogorska vojska je izgubila edino ladjo, s katero so lahko vlekli manjše jadrnice in pontone, poleg tega je bilo onemogočeno pristajanje velikih ladij v pristanišču. Čez nekaj dni so se Francozi odločili, da zaradi stalnih napadov avstro-ogrskih podmornic in letal ter minske nevarnosti prekinejo oskrbovanje Črne gore po morju.

V noči s 26. na 27. april je avstro-ogrska podmornica U5 južno od Otranta v višini Krfa potopila francosko oklepno križarko Léon Gambetta. Pri tem je življenje izgubilo 684 izmed 821 članov posadke. Poveljnik podmornice je bil poročnik bojne ladje Georg von Trapp, glava glasbene družine von Trapp, o kateri je bil leta 1965 posnet film Moje pesmi, moje sanje.

Kraljevina Italija je na strani antantnih sil v vojno vstopila 23. maja 1915. Do njenega vstopa je glavnina pomorskega boja v Jadranskem morju potekala med Avstro-Ogrsko in Francijo. Avstro-ogrska mornarica je uspešno opravila svoje naloge, vendar se admiral Haus kljub njeni strateški prednosti na Jadranu ni odločil za odločilno pomorsko bitko s Francijo. Predvideval je namreč, da bo Italija vstopila v vojno na strani antante, in je želel ohraniti floto za boj z zahodno sosedo. Italijani so bili precej večja nevarnost kot Francozi in njihovi zavezniki Britanci.

Veliki admiral Anton Haus

Križarka Zenta, potopljena 16. avgusta 1914

LITERATURA:

Freivogel, Zvonimir: Austrougarski bojni brodovi u Prvome svjetskom ratu. Zagreb: Despot infinitus, d.o.o.

Freivogel, Zvonimir: Veliki rat na Jadranu 1914.–1918. Zagreb: Despot infinitus, d.o.o.

Hore, Peter in Ireland, Bernard: The Illustrated Encyclopedia of Battleships & Cruisers. London: Herman House.

Macan, Trpimir: Djelovanje francuske mornarice u Jadranskom moru 1914. (<https://hrcak.srce.hr/211427>; dostop 15. 1. 2021)

Petković, Dario: Ratna mornarica Austro-ugarske monarhije. Pulj: C.A.S.H. Pula.

Rastelli, Achille in Massignani, Alessandro (ur.): La Guerra Navale 1914–1918. Valdagno: Gino Rossato Edizioni.

Sondhaus, Lawrence: The Naval Policy of Austria-Hungary 1867–1918. West Lafayette: Purdue University Press.

VIRI:

https://en.wikipedia.org/wiki/Austro-Hungarian_Navy; dostop 5. 1. 2021.

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_battleships_of_Austria-Hungary; dostop 5. 1. 2021.

https://en.wikipedia.org/wiki/Adriatic_Campaign_of_World_War_I; dostop 30. 12. 2020.

[https://it.wikipedia.org/wiki/Battaglia_dek_Mar_Mediterraneo_\(1914-1918\)](https://it.wikipedia.org/wiki/Battaglia_dek_Mar_Mediterraneo_(1914-1918)); dostop 30. 12. 2020.

<https://www.rtvsl.si/prva-svetovna-vojna/zgodbe-in-pričevanja/avstro-ogrska-vojna-mornarica-razvoj-bojnih-ladij/345241>; dostop 30. 12. 2020.

«Zadovoljna je, da je v zadnjih dveh letih na treninge vpeljala tudi veleslalom.

Na začetku športne kariere je bila boljša v slalomu.

»V slalomu sem že dosegala boljše rezultate, vendar se to počasi spreminja. Želim si, da bi obe disciplini enakovredno obvladala,« je povedala izkušena alpska smučarka. Zadovoljna je, da je v zadnjih dveh letih na treninge vpeljala veleslalom, saj so treningi postali zanimivejši. Kadar ji ena disciplina povzroča težave, se posveti drugi, kar jo spodbuja in ohranja motivirano. V Športni enoti Slovenske vojske je zaposlena tri leta. »Vesela sem bila, ko sem zadostila pogojem in sem se zaposlila, saj mi zaposlitev omogoča stalen dohodek in veliko podporo. Zaradi tega precej lažje treniram,« je razložila Bucikova.

VELIKO TRENIRA V TUJINI

Njen vsakdan je pester in poln obveznosti. Na prvi trening se odpravi zjutraj po kratkem raztezanju. Na snegu najprej opravi ogrevalne in tehnične vaje. Po uvodnem prostem smučanju sledi smučanje po progi. Popoldne počiva, nato pa sledijo sestaneke ekipe, analiza treninga in fizioterapija. Ob koncu dneva opravi še kondicijski trening. Zaradi treningov večji del leta preživi v tujini. Poleti veliko treningov opravi na ledenikih v Švici, Italiji in Avstriji. »Z ekipo se pogosto odpravimo na južno poloblo, kar letos ni bilo izvedljivo. Avgustovsko treniranje v Argentini je postalo stalnica,« je povedala Ana Bucik. Pozimi v bližnjih državah iščejo najboljše razmere za trening. Trenira tudi doma, najpogosteje v Kranjski Gori, vendar zaradi vremenskih razmer domačih treningov ni veliko. »Veliko sem na poti, kar je včasih naporno. Ima pa tudi svoj čar,« je pojasnila mlada smučarka. Trenutno ji tak način življenja ustreza. V prostem času se Ana Bucik najraje družijo z družino in prijatelji. Rekreativno se ukvarja z različnimi športi, na primer s tenisom in odbojko. Rada obišče tudi obalo. Je študentka Pedagoške fakultete v Ljubljani, smer matematika in fizika. »Študija še nisem končala, pred menoj je še en letnik. Trenutno je najpomembnejša športna kariera,« je poudarila profesionalna smučarka. Po končani karieri si med drugim želi, da bi ostala povezana s smučanjem, vendar ne kot trenerka. Tudi to, kar študira, jo veseli, tako da bi se z veseljem posvetila tudi temu.

ŽELI SI UVRSTITVE V PETNAJSTERICO

Ana Bucik je alpska smučarka, ki tekmuje v tehničnih disciplinah slalom, veleslalom in paralelne tekme. Tri leta je že pripadnica Športne enote Slovenske vojske, zato se lahko povsem posveča treningom in izboljšuje svoje rezultate. Najponosnejša je na osvojenem tretje mesto v kombinaciji svetovnega pokala v Lanzerheidu leta 2018. V prihodnosti si želi, da bi se v obeh tehničnih disciplinah uvrstila med prvo petnajsterico ali se temu vsaj približala.

NAJRAJE SMUČA V TRBIŽU

Ana Bucik prihaja iz Nove Gorice. Na smuči je prvič stopila pri treh letih na Lokvah nad domačim krajem. »Smučanje v teh krajih morda res ni prva izbira, vendar imamo vseeno dobro razvit smučarski klub, katerega članica sem še vedno,« je povedala mlada smučarka. Oba izmed njenih staršev sta navdušena smučarja in tudi učitelja smučanja, zato ni naključje, da je bila tudi sama pogosto na belih strminah. Pri šestih letih je rekreativno smučala z družino in prijatelji, med svojim odrasčanjem je tako veliko prostih koncev tedna in počitnic preživela na smučeh in kmalu se je s smučanjem začela ukvarjati profesionalno. Največ je trenirala v Trbižu v Italiji, občasno na Cerknem in Kaninu. Včasih so z družino odšli v Dolomite. »Najraje smučam v Trbižu, kjer se počutim domače. Tam sem opravila največ začetnih treningov, zaradi katerih sem dosegla prve vidne rezultate,« je opisala svoje začetke. Oče jo je dolgo spremljal kot klubski trener. »Pomagal mi je tudi na tekmah svetovnega pokala in je še vedno prisoten na različne načine,« je njun športni odnos opisala Bucikova. Z očetom sta se kdaj tudi sporekla, vendar sta spore rešila in uspešno nadaljevala športno sodelovanje. Družinsko vez in šport sta znala uspešno združiti, kar je obrodilo sadove. Ob koncu osnovne šole je začela resno trenirati, po vstopu

v gimnazijo pa se je odločila, da želi smučanju nameniti še več časa in energije, in kmalu je postala članica reprezentance. Takrat je zanesljivo vedela, da je smučanje prava pot zanjo. V preteklosti je naletela tudi na ovire, zaradi česar je želela prenehati smučati. »V dveh zaporednih sezonah sem precej nazadovala in takrat mi je bilo težko. Na vsako tekmo sem se pripravljala in želela doseči dober rezultat, vendar mi nikakor ni uspelo,« je težko obdobje opisala danes uspešna alpska smučarka. Toda prevladala je njena želja, da pokaže, da zmore bolje. Vztrajala je in uspelo ji je prebroditi ta manj uspešni čas v svoji karieri. Ob obujanju spominov na ta čas je poudarila, da je bilo pomembno, da je pozneje poiskala vzroke za svoje uspehe in neuspehe. »Ko sem spoznala, kaj vpliva na kakovost mojega smučanja, sem lažje obdržala raven dobrih rezultatov,« je pojasnila.

IZPOPOLNITI SE ŽELI V OBEH TEHNIČNIH DISCIPLINAH

Smučarko Ano Bucik najbolj motivira želja po napredku. Razveseli se, kadar izboljša svoje spretnosti na snegu. Pomembno se ji zdi, da najprej premaguje sebe in šele nato druge tekmovalke. Poleg dobrih občutkov pri svojem napredku ima pred seboj tudi cilje, ki so povezani z rezultati na tekmovanjih. »Ko sem bila mlajša, mi je dala zmaga na regijski tekmi zagon. Takrat sem se počutila, kot da sem zmagala na tekmah svetovnega pokala,« je povedala v smehu. Sčasoma so se njeni apetiti po rezultatih povečali in zmagi v evropskem pokalu je sledilo še veliko drugih stopničk. Najponosnejša je na tretje mesto v kombinaciji svetovnega pokala v Lanzerheidu leta 2018 in na sedmo mesto v slalomu na svetovnem prvenstvu v Saint Moritzu leta 2017. Tudi sedmo mesto v slalomu na domačih tleh na Zlati lisici 2017 ji veliko pomeni. Na začetku športne poti je bila boljša v slalomu. Pozneje je začela trenirati še veleslalom, saj si je od nekdaj želela tekmovali v obeh disciplinah svetovnega pokala. V prihodnosti se želi predvsem čim bolj izpopolniti v obeh tehničnih disciplinah.

TERMINOLOGIJA – TEMELJ UČINKOVITEGA DELOVANJA

BESEDILO Iris Žnidarič, Ana Hazler, Tamara Derman Zdravec in Natalija Krese
FOTO arhiv Slovenske vojske

S ciljem prenove in digitalizacije do zdaj zbranega terminološkega gradiva ter sistematičnega zbiranja, urejanja in strokovnega usklajevanja slovenske obrambno-vojaške terminologije se je leta 2018 v Slovenski vojski in na Ministrstvu za obrambo začel projekt MObterm. Njegov namen je vzpostaviti sistem standardizirane in normirane obrambno-vojaške terminologije, ki bo dostopna kot spletni slovar. V članku predstavljamo pomen usklajenega strokovnega izrazja in kakšno je zavedanje o njem v slovenski obrambno-vojaški stroki danes. Svoje poglede na to predstavijo tudi vidni strokovnjaki iz Slovenske vojske, ki v terminoloških postopkih dejavno in tvorno sodelujejo.

Po pomoti sestreljen helikopter, napad na napačno območje ali incident v mednarodnih vodah je le nekaj primerov, ki bi se lahko zgodili zaradi neusklajene strokovne komunikacije v vojaški stroki. Zato ni pretirano trditi, da je strokovni jezik ali terminologija temelj vsake stroke in strokovne komunikacije. Skrajne posledice neusklajene komunikacije, navedene na začetku sestavka, so sicer hipotetični primeri, vendar je doslednost strokovne komunikacije pomembna že na regulativni ravni. Kadar se kakovostno terminološko delo opravlja že od začetka priprave zakonodaje in temeljnih dokumentov, to pripomore k zagotavljanju jasnosti pojmov na nekem strokovnem področju. Ker je obrambno-vojaška stroka neločljivo povezana tudi z drugimi strokovnimi področji, doslednost terminologije in strokovne komunikacije znatno olajša dialog z drugimi strokovnimi področji in interesnimi skupinami, zato so cilji hitreje in predvsem učinkoviteje doseženi. Urejena terminologija tako pripomore k uspešnemu delovanju in razvoju stroke, njeni konkurenčnosti in ne nazadnje ugledu.

Kljub stalnemu vplivu tujih jezikov ali pa morda ravno zato so bili skozi zgodovino zavedanje in težnje posameznikov po urejanju slovenske vojaške terminologije za potrebe učinkovite strokovne komunikacije vseskozi prisotni in od nastankov slovenskega vojaškega strokovnega jezika do danes je nastalo več vojaških terminoloških priročnikov, slovarjev in glosarjev. Sploh po pristopu Slovenije k Natu se je potreba po zbiranju strokovnih izrazov in slovenskih ustreznih pojavila in povečala, obrambno-vojaški strokovnjaki pa so zaznali potrebo po slovenskem strokovnem jeziku pri svojem delu ter se terminologije lotevali samostojno. Tako so počasi utirali pot terminološki dejavnosti v slovenski obrambno-vojaški stroki. Žal vsi ti napor niso bili vedno usklajeni, kar je vplivalo tudi na pogosto neusklajenost slovenske vojaške terminologije. Danes lahko zaradi sodobnih tehnologij njihova prizadevanja učinkovito izpopolnimo, k sodelovanju pritegnemo tudi širšo strokovno javnost in tako slovenski obrambno-vojaški jezik bogatimo. S sistemom standardizacije terminologije lahko pripomoremo tudi k njegovi usklajenosti, dosledni rabi in uveljavitvi, kar je temeljni namen projekta MObterm.

Eden izmed vidnih predstavnikov vojaške stroke, ki so se ukvarjali s terminologijo, je **brigadir Bраниmir Furlan**, priznan vojaški strokovnjak in hkrati soavtor Zastopnega angleško-slovenskega vojaškega priročnega slovarja, Slovensko-angleškega priročnega vojaškega slovarja in Angleško-slovenskega vojaškega terminološkega slovarja. Brigadir Furlan opozarja, da je posebno pozornost treba nameniti nekritičnemu in neprimernemu uvajanju tujih besed ali izposojenk v slovensko vojaško izrazje, danes predvsem iz angleščine, za kar poznamo objektivne in subjektivne okoliščine. Slovenska vojska namreč deluje tudi v tujem, pretežno angleško govorečem, okolju, v okviru večnacionalnih sestavov. Prav tako del usposabljanja in izobraževanja častnikov ter podčastnikov poteka v tujih ustanovah in pogosto so za usposabljanje doma na voljo le NATOva doktrina in standardi ter tuji, pretežno ameriški, priročniki. Sicer priznava, da se nekaterim tujim izrazom ne da izogniti, vendar hkrati poudarja, da mora biti njihovo uvajanje v literaturo in prakso preudarno in nadzorovano, drugače lahko slovenski vojaški jezik »smetimo«.

Podpolkovnik Viktor Potočnik, ki pri projektu MObterm z vojaškostrokovno podporo dejavno sodeluje, meni, da je ustrezna terminologija temelj vsake doktrine, doktrina pa je osnova delovanja vsake vojske. Izpostavlja, da ima Slovenska vojska že od nekdaj težave zaradi neenotnosti terminologije ali preprosto njene odsotnosti, kar pogosto povzroči neželene in nepotrebne zaplete. Poudarja pomen razprave o terminologiji in prizadevanj za iskanje najboljših terminoloških rešitev, ki so sprejemljive za čim širši krog vojaških strokovnjakov. Glavni izziv vidi v uvajanju sprejete in usklajene terminologije v prakso. Pri tem

izpostavlja predvsem dva načina. Prvi so doktrinarne publikacije, ki nastajajo oziroma so nastale v preteklosti in bi jih bilo treba posodobiti, drugi pa je sistem vojaškega izobraževanja in usposabljanja, ki mora dogovorjeno in sprejeto terminologijo usvojiti, posvojiti in vključiti v procese izobraževanja in usposabljanja vojakov, podčastnikov ter častnikov. Ob tem poudarja, da je v vojaški organizaciji, ki je pravzaprav ultimativno sredstvo nasilja države, pomembno, kako kaj poimenujemo. Napake se namreč lahko plačujejo z življenjem, in če se te zgodijo zaradi neenotnosti razumevanja pojmov, je to še posebej tragično.

Ker se prevajalci in lektorji z jezikom neposredno ukvarjajo in je njihovo temeljno področje zanimanja, je razumljivo, da je projekt MObterm nastal prav na pobudo prevajalcev in lektorjev Slovenske vojske in Ministrstva za obrambo, kar pa ne pomeni, da so oni tisti, ki terminologijo razvijajo. Terminologija je najprej odgovornost strokovnjakov, ki usklajeno strokovno izrazje potrebujejo pri svojem delu in svoji poklicni poti, prevajalci in lektorji pa jih s svojim jezikovnim in terminološkim znanjem pri tem podpirajo. Tudi brigadir Furlan poudarja, da bi nosilci terminološkega »boja« v prvih linijah morali biti nosilci funkcijskih področij in predstavniki rodov ter služb v najvišjem vojaškostrokovnem organu ministrstva (GŠSV), nosilci predmetov v vojaških šolah, prevajalci in lektorji, zaposleni v Slovenski vojski in na Ministrstvu za obrambo, ter vsak, ki objavlja v znanstvenih, strokovnih in drugih publikacijah ali je udeležen pri ustvarjanju strokovne literature ter usposabljanju pripadnikov Slovenske vojske.

V prihodnosti je cilj projekta MObterm, ki je trenutno na voljo le notranjim uporabnikom na Informacijskem portalu Slovenske vojske (IPSV), vzpostaviti elektronski spletno dostopni slovar vojaškega jezika, ki bo omogočal sprotno posodabljanje in oblikovanje ter zato zanesljivost vnosov, ki bodo pomenili normo v slovenski

**Brigadir
BRANIMIR FURLAN**

»Površno prevajanje tujih strokovnih izrazov ali njihovo nekritično prevzemanje v izvorni ali 'prilagojeni' obliki lahko 'smeti' slovenski vojaški jezik.«

**Podpolkovnik
VIKTOR POTOČNIK**

»Kako kaj poimenujemo, je v vojaški organizaciji, ki je pravzaprav ultimativno sredstvo nasilja države, pomembno. Napake se plačujejo z življenjem, in če se te zgodijo zaradi neenotnosti razumevanja pojmov, je to še posebej tragično.«

obrambno-vojaški stroki. Slovar MObterm namreč ne bo končna različica, saj je jezik živ in se stalno spreminja, zato je le slovar, ki se hkrati posodablja, lahko zares zanesljiv in uporaben. Tudi brigadir Furlan opozarja, da bodo nove oblike delovanja vojaških sil v prihodnjih operacijah, nove grožnje in tehnologija povzročile potrebo po širitvi in prilagajanju vojaškostrokovnega jezika. Zato se »boj« za slovenskost v strokovnem jeziku nikoli ne konča. Meni, da je to še posebej značilno za Slovensko vojsko, katere »naravno« okolje vedno bolj postaja delovanje zunaj države in v večnacionalnih sestavih.

Zavedanje o pomembnosti usklajene ter ustrezno zbrane in urejene obrambno-vojaške terminologije na MO in v SV narašča, vedno večje je tudi zavedanje o vlogi vojaškega izobraževanja in usposabljanja pri ozaveščanju o pomenu terminologije, njenem razvijanju in širjenju. V Kate-dri vojaških ved Centra vojaških šol se je tako oblikovalo delovno mesto častnika učitelja, pristojnega za vojaško terminologijo, ki ima pomembno vlogo pri terminološkem ozaveščanju strokovne javnosti, v sodelovanju s projektom MObterm pa se vzpostavlja tudi modul vojaške terminologije. **Podpolkovnik Bojan Horvat**, ki v Centru vojaških šol deluje na področju vojaške terminologije, sodeluje pri usklajevanju terminologije v okviru prevajalskih in terminoloških projektov. Izpostavlja, da je učinkovitost vojaškega izobraževanja in usposabljanja odvisna od kakovostnega vojaškega gradiva, katerega sestavni del je vojaško izrazje, vendar se v Slovenski vojski srečujemo s problemom pomanjkanja lastnega strokovnega gradiva. Slovensko vojaško izrazje se zato pretežno oblikuje na podlagi delovanja v mednarodnem okolju in preučevanja ter sprejemanja tuje vojaške literature, predvsem standardov Nata, ki jih Slovenska vojska sprejema in uvaja v delovanje, da zagotavlja povezanost v skupnem delovanju zaveznikov. Poudarja, da je lahko tudi prevajanje Natove strokovne literature ustrezna podlaga za oblikovanje sorodne nacionalne vojaškostrokovne literature, vendar kakovosten prevod standarda zahteva veliko usklajevanja med prevajalci in strokovnjaki z različnih funkcijskih vojaških področij. Izpostavlja dejstvo, da prevajalci in prevajalke v Šoli tujih jezikov CVŠ praviloma nimajo vojaške izobrazbe

in ustreznega vojaškega znanja, zaradi česar pri prevodu vojaških izrazov nujno potrebujejo pomenoslovno podporo vojaških strokovnjakov. Pojasnjuje, da bi bilo nujno, da vsak prevod pregledajo strokovnjaki z vojaškega področja, na katero se vsebina standarda nanaša, po takem pregledu in dopolnitvi prevoda pa bi morali najpomembnejše vojaško izrazje pregledati še nosilci drugih generičnih področij oziroma predstavniki drugih funkcijskih področij ter tako poskrbeti za usklajeno sprejemanje vojaškega izrazja in njegovo enovito uporabo v Slovenski vojski.

Na podlagi svojih dosedanjih izkušenj s sodelovanjem pri prevajanju standardov z obveščevalnega področja, predvsem pa Združene zavezniške doktrine za kopensko delovanje AJP 3.2., podpolkovnik Horvat izpostavlja, da bi bilo treba kakovostno sodelovanje vojaških strokovnjakov in jezikoslovcev v okviru trenutnega sistema dela v prihodnosti institucionalizirati z odborom, ki bi skrbel za usklajevanje vojaške terminologije. V kratkem se bo tako preoblikovala Komisija za standardizacijo terminologije na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije, ki bo delovala kot najvišji organ pri potrjevanju terminologije, urejene in usklajene v okviru projekta MOterm.

Sodelovanje s strokovnjaki v okviru projekta MOterm že uspešno poteka, vendar je vedno prostor za napredek. Le visoko odzivno in strokovno sodelovanje jezikoslovcev in strokovnjakov je namreč lahko učinkovito in omogoči, da MOterm postane zanesljiva opora za kakovostno delo obrambno-vojaških strokovnjakov in jezikoslovcev.

Major Mitja Lipovšek, častnik, že nekaj časa dejavno sodeluje pri terminološkem delu na področju vojaške letalske terminologije. Meni, da je terminologija podlaga, ki daje tiste pravilne temelje za razumevanje vojskovanja. Poudarja, da se brez poznavanja in oblikovanja ustreznih terminov ne samo stopnjujejo napake med prevajanjem, kar posledično pomeni resen izziv pri razumevanju terminov ter njihovih pojmov, temveč to povzroča nepopravljive napake že v začetku komuniciranja. Kot primer dobre prakse sodelovanja pri terminološkem usklajevanju izpostavlja iskanje primerne slovenske ustreznice za angleški izraz *joint terminal attack controller* (JTAC). Slovenski termin

**Major
MITJA LIPOVŠEK**

»Pravilno tolmačenje terminov je pomembno, če ne celo odločilno, pri razumevanju in graditvi ter vzpostavitvi in vzdrževanju obrambnega sistema naše države. Kako ga bomo namreč 'pravilno' zgradili, če ga v bistvu sploh ne razumemo, ker ne razumemo pojmov in terminov.«

**Podpolkovnik
BOJAN HORVAT**

»Učinkovitost vojaškega izobraževanja in usposabljanja je odvisna od kakovostnega vojaškega gradiva, katerega sestavni del je vojaško izrazje.«

se je namreč preoblikoval iz *usmerjevalcev združenih ognjev* (še prej se je uporabljala termin *navajalci*) v termin *kontrolor združenih ognjev* (KZO). Do intervencije je prišlo, ker beseda *usmerjevalci* ne vključuje pojma kontrole, ki je bistvo delovanja KZO, saj so oni tisti, ki ne le usmerijo letalo na cilj, temveč ga kontrolirajo. Pooblaščen so namreč za odobritev oziroma preklic napada. Šele pravilno tolmačenje tega pojma je omogočilo razumevanje vpliva, ki ga imajo kontrolorji v Slovenski vojski. So namreč tisti vezni člen na bojišču med zrakom in zemljo, ki lahko prenese zračno moč v zemeljski manever za potrebe prevzema iniciative in moči ter jo lahko nadzira po principu podrobne integracije v bližini prijateljskih enot.

Kot primer slabe prakse navaja angleški termin *air defence* in njegovo dolgoletno slovensko ustreznico *zračna obramba*. Težava pri tem po njegovem mnenju ni bila v pravilnosti slovenskega prevoda, temveč v tolmačenju pojma. Šele pred kratkim se je v Slovenski vojski začel uporabljati ustrežnejši termin *kopenska zračna obramba*, ki predstavlja to, kar *air defence* kot pojem ponazarja. Kljub vsemu major Lipovšek opozarja, da cilj še ni dosežen, saj v Slovenski vojski še ni pravega razumevanja, kaj pravzaprav pomeni pojem zračna obramba. To ni samo majhen del kopenske zračne obrambe, temveč gre za sklop vseh letalnih sistemov, kot so na primer bojna letala za potrebe strateškega napada, onemogočanja iz zraka in varovanja zračnega prostora, in neletalnih sistemov, kot so na primer kopenska protizračna orožja, v združeno funkcijo obrambe oziroma svobode pred napadom iz zraka. Ob tem Lipovšek poudarja, da je pravilno tolmačenje terminov pomembno, če ne celo odločilno, pri razumevanju in graditvi ter vzpostavitvi in vzdrževanju obrambnega sistema naše države. Kako ga bomo namreč »pravilno« zgradili, če ga sploh ne razumemo, ker ne razumemo pojmov in terminov.

Z vidika strokovnjakov in jezikoslovcev je terminologija pomembna odgovornost ter temelj vsake stroke. Stroka namreč lahko učinkovito deluje le, če ima trdne temelje, torej sposobnost jasnega in nedvoumnega sporazumevanja oziroma uporabe dosledne, usklajene in dogovorjene terminologije. Prav zato je treba terminologijo potrjevati s konsenzom.

TOLMAČENJE

Na dogodkih slovenskega predsedovanja Svetu EU v drugi polovici letošnjega leta bo zaželeno, da slovenski govorniki govorijo v slovenskem jeziku. Slovensčina je eden izmed 24 uradnih jezikov EU, pri čemer so vsi jeziki enakovredni. Taki dogodki torej zahtevajo tolmača, ki bo govor govorcev prevedel iz izvirnega v ciljni jezik.

Pomembno je vedeti, ali bo tolmačenje konsektivno, simultano ali šepetano. Pri konsektivnem tolmačenju govorci pove nekaj stavkov in počaka, da tolmač povedano pretolmači. Med epidemijo koronavirusa je zaradi varnosti nujna ustrezna fizična razdalja tolmača od drugih udeležencev dogodka. Pri simultanjem tolmačenju govorci govorijo brez prekinitve, tolmač pa prenese sporočilo v ciljni jezik tako hitro, kot ga utegne oblikovati iz izhodiščnega jezika, načeloma je to z zamikom od dveh do štirih besed. Tolmač sedi v zvočno izolirani kabini in govori v mikrofoni, poslušalci pa prevod slišijo po slušalkah. Kabine in tehnična oprema za simultano tolmačenje morajo izpolnjevati ustrezne zahteve standardov ISO. Med epidemijo koronavirusa je treba kabine prezračevati in razkuževati, v kabini pa je lahko le en tolmač. Sprejemljiva je tudi uporaba platform za simultano tolmačenje na daljavo, pri čemer mora biti tolmačenje skladno s smernicami za tolmačenje na daljavo Mednarodnega združenja konferenčnih tolmačev in Združenja konferenčnih tolmačev Slovenije. Videokonferenčni program Zoom se uporablja le kot skrajna možnost. Pri vseh programih so mogoče motnje zaradi nezanesljive internetne povezave. Izvedba dogodka in tolmačenje sta tako kakovostnejša ob prisotnosti tolmača na kraju dogodka. Pri šepetanem tolmačenju tolmač sedi ali stoji ob poslušalcu in mu sproti prevaja besede govornika. Lahko se uporabi za največ tri poslušalce. Tako tolmačenje se ne priporoča, ker je zelo težko, prav tako je težko zagotoviti ustrezne razmere za tolmača. Med epidemijo koronavirusa se šepetano tolmačenje ne opravlja. Tolmač mora govornika dobro videti in slišati. Če lahko vzdržuje očesni stik z njim, se lažje prilagodi na različne nepredvidene spremembe. Pomembna sta kakovost zvoka in primerna hitrost govora, tolmač pa potrebuje svoj mikrofoni, ki mora biti pri konsektivnem tolmačenju samostojen, da si lahko dela zapiske. Dobro mora videti projicirani material. Če dogodek traja dlje časa in je na voljo samo en tolmač, so nujni tudi razumni odmori. Naročniki tolmačenja morajo v naročilu sporočiti datum in kraj dogodka, vrsto tolmačenja, koliko časa se bo na dogodka tolmačenje potrebovalo ter ali bo

BESEDILO Vlasta Deželak, ŠTJ
FOTO fotoarhiv Evropskega parlamenta

potekalo na daljavo. Podatek o trajanju tolmačenja je pomemben zaradi zagotavljanja kakovosti opravljenega dela. Pri simultanjem tolmačenju lahko en tolmač praviloma tolmači do 30 minut. Če tolmačenje traja dlje, je treba zagotoviti dva tolmača. Pri konsektivnem tolmačenju lahko tolmač načeloma tolmači do eno uro. Če je vsebina zahtevna, sta včasih nujna dva tolmača. Naročnik tolmačenja mora jasno določiti, iz katerega v kateri jezik se bo tolmačilo, in se tega držati, saj je zadnji trenutek po navadi nemogoče zagotoviti drugo jezikovno kombinacijo.

Tolmač potrebuje tudi kontaktne podatke naročnika in oseb, na katere se lahko obrne, če ima dodatna vprašanja. Naročnik mora tolmaču vnaprej poslati podatke o vrsti in namenu dogodka ter program dogodka v vseh jezikih dogodka, seznam udeležencev in imena ter funkcije govorcev, scenarij dogodka, gradivo o vsebini (na primer izhodišča, opomniki), zapisnike predhodnih srečanj, oporne točke oziroma morebiten prispevek, predstavitev v PowerPointu in videoposnetke. Tolmač potrebuje tudi vse dokumente udeležencev oziroma govorcev. Imeti mora enake govore in druge pisne dokumente kot govorniki. To potrebuje zato, ker je brana beseda hitrejša od govorjene. Tolmač mora gradivo prejeti več dni vnaprej, da se lahko obširno seznani s tematiko tolmačenja. Le tako lahko suvereno in strokovno opravi svoje delo. Kljub poslanemu gradivu tolmač tolmači le to, kar sliši na dogodka. Kljub vsem pripravam se lahko pri tolmačenju zgodijo tudi zapleti. Včasih mikrofoni ali slušalke ne delujejo ustrezno, delo tolmačev lahko otežujejo strokovni izrazi, težave pa se lahko pojavijo tudi zaradi človeškega dejavnika. Navsezadnje je tolmač le človek, ki opravlja zapleteno in strokovno zahtevno delo. Ravno zato je sodelovanje med tolmačem in naročnikom ter govornikom še toliko dragocenejše. Za tolmačenje na dogodkih obrambnega resorja do ministrske ravni ter na delovnih srečanjih skrbi Šola za tuje jezike Centra vojaških šol. Če je treba, ta vključuje tudi tolmače Sektorja za prevajanje Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije oziroma njihove pogodbeno izvajalce.

NAGRADNA KRIŽANKA

	MLEČNI IZDELEK	BLAZINJAK POČIVALNIK	BELGUSKI PEVEC (SALVATORE)	LOČJE	CVETICA VETRNICA	PRED-MESTJE MURSKÉ SOBOTE Z DVORCEM
DVJI KOZEL						
KIP JEZU-SOVE MAME						
ENACENJE (ZASTA-RELO)						
NEKD. TO-VARNA V MARIBORU				GRŠKA ČRKA		
KOSTUM				OTOK V KORNATH		
▶						
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	GRČ. HRB (ZASTAR.)	DOBITEK PRI TOMBOLI	ROBERT REDFORD	PRIPADNIK AZTEKOV	LUNINA MENA	PREPROSTA POPOTNA TORBA
						NEIMENOV. OSEBA
HAJDUŠKI POGLAVAR (NEKDAJ)						STAR SLOVAN
RANA ZARADI MRAZA						
LARA BARUČA						
NEKDANJA ALPSKA SMUČARKA SVET						
	KRISTUSOV TRN, BODČEC	RDEČI KRIŽ				
ALŽIRSKI PISATELJ (MOHAMMED)						
PERONOVA ŽENA						
PALICA, NA KATERI SE PEČE MESO NAD ŽERJAVICO						
SOVJETSKI POLITIK MIKOJAN						
STK. ZVEZA						

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke:
MORNARJI PRAZNUJEJO.

Nagrade prejmejo:

- ▶ **Ljubomir Cankar**, Selo 14, 4226 Žiri,
- ▶ **Simona Čoh**, Lušečka vas 21, 2319 Poljčane,
- ▶ **Marjan Gerbec**, Most na Soči 76, 5216 Most na Soči.

Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede, 17. marca 2021, na naslov **Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana** ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV
IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE

FOTO IN RAZLIKE Bruno Toič

Spodbudna misel

ZLATO
PRAVILO

Če bi vedeli, kaj moramo narediti za srečo, mir, pogum, uspeh in zadovoljstvo, bi to najverjetneje tudi naredili. Do vsega tega nam lahko pomaga zlato pravilo, ki se glasi: »Vse, kar želite, da bi ljudje storili vam, storite tudi vi njim.« Le upoštevati ga moramo.

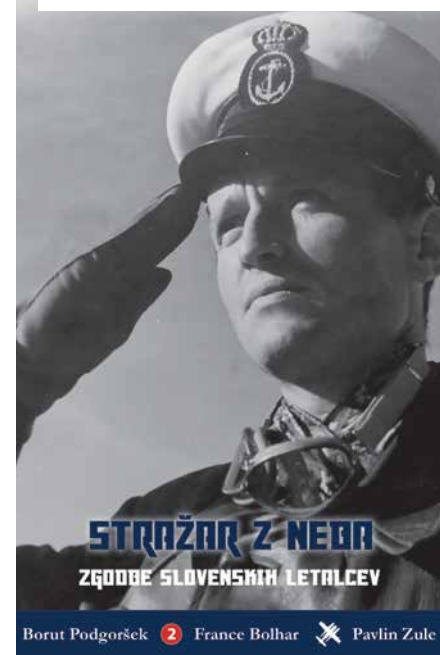
V zlatega pravila so Jezusove besede, v različnih oblikah pa ga poznajo vse pomembne religije sveta. Podobne misli o človekovem obnašanju so zapisane v literaturah hinduizma, budizma, islama ter v spisih Aristotela, Platona in Seneka. V judovskih spisih je zlato pravilo zanikano: »Ne stori drugemu, česar ne želiš, da bi drugi storili tebi.«

Gre za preprosto zamisel, ki jo narekuje zdrav razum: ravnajmo z drugimi tako, kot si želimo, da bi drugi ravnali z nami. Če ne želimo biti ogoljufani, tudi sami ne goljufajmo. Če nočemo, da nam lažejo, tudi sami ne lažimo. Kadar druge obravnavamo pošteno, se dobro počutimo. Dobro se počuti-tjo tudi oni, zato se je mogoče izogniti marsikateri prevari in umazani igri.

Za gradnjo lepe hiše je nujen dober gradbeni material. Pri gradnji svojega doma zagotovo ne bomo uporabili gnilega lesa. Če bomo uporabili star in slab les, bodo tudi temelji slabi in stene naše hiše bodo visele na vse strani. Za hišo bo obveljajo, da ni strukturno skladna. Podobno bomo kot graditelji svojega življenja potrebovali dobre navade, iz katerih bomo postavili svojo življenjsko zgradbo. Če se do drugih obnašamo tako, da jih zlorablamo, se lahko zgodi, da bomo tudi sami zlorabljeni. Življenje se nam lahko obrne na glavo in ljudje nam kot človeku ne bodo več zaupali.

Vsak dan se nam ponuja veliko priložnosti za prijaznost, dobrohotnost in biti razumevajoči do drugih. Vendar je veliko ljudi preveč zaposlenih, v časovni stiski in včasih tudi preveč zaskrbljenih zaradi dogodkov v svojem življenju, zato spregledajo priložnost, ki bi jim omogočila, da postanejo »luč«. Ali res tako brezglavo hitimo od ene stvari do druge, z enega zmenka ali sestanka na drugega, da ne opazimo, kaj občutijo drugi ljudje oziroma kaj se dogaja v njihovem življenju? Začnimo uveljavljati spremembe na dobro v svojem življenju tako, da preusmerimo pozornost s svojega jaza na druge. Gotovo je v našem svetu kdo, ki nam bo hvaležen za iskreno pozornost.

**Misli iz knjige Modrosti življenja je izbrala
VU XIII. r. mag. Violeta Vladimira Mesarič, VVIK**

Prebrali smo knjigo
STRAŽAR Z NEBA

Knjiga predstavlja dnevniške zapise dveh pomorskih letalcev Pavlina Zuleta in Franceta Bolharja. Zbral in uredil jih je Borut Podgoršek. Zule je med šolanjem pisal dnevnik, medtem ko je Bolhar svoje spomine strnil konec osemdesetih let 20. stoletja. Večina zgodb je postavljena v obdobje med letoma 1920 in 1933. Oba sta se že v zgodnji mladosti navdušila nad letenjem in se po končani realni gimnaziji v Ljubljani vpisala na dveletno Pomorsko letalsko šolo v Divuljah pri Splitu, Bolhar v šolskem letu 1928/29, Zule pa naslednje leto. Bolhar je nato nadaljeval šolanje na pilotski šoli, ki jo je tudi uspešno končal. Na željo očeta je leta 1933 zapustil vojaško službo in se vrnil v domači kraj. Zule je ostal v vojaški službi kot hidromehanik strelec do leta 1941, po kapitulaciji Italije pa se je priključil partizanskemu gibanju.

Na šolanju, ki je bilo zahtevno in naporno, sta bila vedno med najboljšimi. Bolhar je pilotsko šolo končal prvi in postal najmlajši pilot. Med šolanjem sta spoznavała skrivnosti letenja in se spoprijemala z nevarnostmi, ki jih prinaša poklic vojaškega pilota. Hude letalske nesreče in izgube tovarišev so bile boleče, vendar ju to ni odvrnilo od nadaljnjega šolanja. V knjigi spremljamo dogodke od prihoda v šolo, zaprisege, prvega samostojnega leta, šolske plovbe po Jadranu do konca šolanja in napotitve v enoto. Kot navdušena športnika sta redno sodelovala na sokolskih prireditvah. Knjiga je izjemen prispevek k zgodovini letalstva in slovenskih pilotov, ki so svoje znanje in izurjenost izkazovali v hidroletalski enoti Jugoslovanske kraljeve mornarice. Knjiga je tudi bogato ilustrirana.

Zvonko Krunić, KIZC

V SPOMIN
ŠTABNEMU
VODNIKU
ALEŠU MALIČU

Veliko prezgodaj nas je zapustil cenjeni sodelavec, soborec in prijatelj štabni vodnik Aleš Malič.

Pri 24 letih je oblekel vojaško uniformo in bil po končanem temeljnem vojaškem usposabljanju 15. februarja 2005 razporejen v 11. bataljon za zveze na Vrhniko ter ostal pripadnik enote vse do svoje smrti. S pokončno držo, delovno vnemo in željo po stalnem strokovnem napredku je bil vzor mlajšim in starejšim sodelavcem, zato mu je bila zaupana tudi vloga vodnega podčastnika. Sodeloval je na mednarodnih misijah v Afganistanu in na Kosovu. Njegovo znanje, delavnost, požrtvovalnost in visoka profesionalnost ter predvsem človeški odnos do vseh so bili nagrajeni s priznanji. Bil je pripadnik s širokim pogledom na svet in dober sogovornik, ne glede na tematiko, prav tako mu noben profesionalni izziv ni bil nerešljiv. Predvsem pa je bil človek, ki je z veseljem delil svoje strokovno znanje in bil pripravljen vedno pomagati vsakomur, ki je potreboval pomoč. »Vodi s primerom« je bil njegov moto skozi vso vojaško kariero v Slovenski vojski. Z napotitvijo na višjo šolo za podčastnike se mu je izpolnila tudi želja po pridobivanju novega znanja in osebni rasti.

Dragi Aleš, s tvojo prezgodnjo smrtjo je v Enoti za komunikacijske in informacijske sisteme nastala velika praznina, ki jo bo težko zapolniti, spomini nate pa bodo ostali za vedno.

Hvaležni smo, da si bil del naše enote, in pogrešali te bomo.

Pripadniki EKIS

REVIIA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKI: Jerneja Grmadnik,
Petra Miklaužič

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo

OBLIKOVANJE

IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:

Polona Čelhar, Lepa reč

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.

NAKLADA: 7600 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno
stališče Ministrstva za obrambo RS.

Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.

Naslednja številka izide 29. marca 2021.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

1. MAREC

DAN CIVILNE ZAŠČITE